

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o Vojenské policii

Čl. I

Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 45/2016 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 104/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 111/2019 Sb., se mění takto:

1. V části první hlava I včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 20 a 21 zní:

„HLAVA I

POSTAVENÍ A PŮSOBNOST VOJENSKÉ POLICIE

§ 1

(1) Vojenská policie je součástí Ministerstva obrany (dále jen „ministerstvo“).

- (2) Vojenská policie v rozsahu stanoveném tímto zákonem plní úkoly policejní ochrany
- a) ministerstva, ozbrojených sil České republiky (dále jen „ozbrojené síly“), vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit ministerstvo nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace, jež ministerstvo zřídilo nebo založilo, a
 - b) jednotek ozbrojených sil cizích států při průjezdu nebo pobytu na území České republiky²⁰⁾ (dále jen „ozbrojené síly cizích států“) a jejich materiálu, není-li dále stanoveno jinak.

(3) Vojenská policie plní další úkoly, pokud tak stanoví tento zákon, jiný právní předpis²⁾ nebo mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).

(4) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) prohlídkou osoby prohlídka fyzické osoby prováděná osobou stejného pohlaví, včetně prohlídky oděvních svršků osoby a věcí, které má tato osoba u sebe v době prohlídky, a to

1. s využitím přímého fyzického kontaktu, nebo
 2. je-li to nezbytné, přímého pozorování odhaleného těla této osoby, při kterém je vojenský policista oprávněn vyzvat osobu k provedení pohybu sloužícího k odhalení zbraně nebo jiné věci způsobilé ohrožit život anebo zdraví,
- b) hledaným vojákem voják v činné službě, u kterého je dán některý ze zákonných důvodů omezení jeho osobní svobody, místo jeho pobytu není známo a Policií České republiky po něm bylo vyhlášeno pátrání,
- c) pohřešovaným vojákem voják v činné službě, o němž se lze důvodně domnívat, že je ohrožen jeho život nebo zdraví, místo jeho pobytu není známo a Policií České republiky po něm bylo vyhlášeno pátrání,
- d) zbraní cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším, nestanoví-li tento zákon jinak,
- e) přestupkem také jednání mající znaky přestupku.

§ 2

(1) Úkoly Vojenské policie plní vojenští policisté a zaměstnanci zařazení ve Vojenské policii.

(2) Vojenským policistou se může stát

- a) voják z povolání zařazený ve Vojenské policii, nebo
- b) voják v záloze povolaný k výkonu vojenské činné služby k Vojenské policii.

§ 3

(1) Vojenská policie při plnění úkolů podle § 1 působí na území České republiky i na území cizích států.

(2) Vojenský policista plní úkoly na území cizího státu

- a) za podmínek, v rozsahu a způsobem stanoveným mezinárodní smlouvou,
- b) v rámci zahraniční nebo jiné operace, které se Česká republika účastní na základě rozhodnutí mezinárodní organizace, jejímž je členem nebo s níž má uzavřeny příslušné mezinárodní smlouvy, nebo na základě rozhodnutí příslušného orgánu nebo instituce Evropské unie, nebo
- c) na základě rozhodnutí ministra obrany vydaného
 1. na základě žádosti příslušného orgánu cizího státu, nebo
 2. se souhlasem příslušného orgánu cizího státu.

(3) V případě, že vojenský policista plní úkoly na území cizího státu, může tak činit i mimo organizační strukturu Vojenské policie; tím není dotčeno jeho odborné řízení náčelníkem Vojenské policie.

CELEX 32008D0615

§ 4

(1) Vojenská policie působí, pokud tento zákon nestanoví jinak, vůči

- a) vojákům v činné službě, příslušníkům ozbrojených sil cizích států nebo je doprovázejícímu civilnímu personálu²¹⁾ (dále jen „voják“),
- b) osobám, které se nacházejí v chráněném objektu,

- c) osobám, které jsou podezřelé, že spáchaly nebo páchají trestný čin nebo přestupek,
 - 1. v chráněném objektu,
 - 2. spolu s vojáky,
 - 3. proti vojenskému objektu, vojenskému materiálu nebo materiálu ozbrojených sil cizích států, nebo
 - 4. proti majetku neuvedenému v bodě 3, s nímž je příslušné hospodařit ministerstvo nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace, jež ministerstvo zřídilo nebo založilo.

(2) Chráněným objektem podle odstavce 1 písm. b) se pro účely tohoto zákona rozumí vojenský objekt nebo prostor, kde

- a) se koná vojenské cvičení,
- b) je zajišťována bezpečnost ministra obrany, jím určených osob nebo osob, kterým je poskytována krátkodobá ochrana (dále jen „chráněná osoba“), nebo
- c) plní své úkoly ozbrojené síly, ozbrojené síly cizích států, Vojenské zpravodajství nebo Vojenská policie.

§ 5

Vojenská policie

- a) odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele a činí opatření k předcházení trestné činnosti,
- b) působí v řízení o trestných činech jako policejní orgán a šetří přestupky,
- c) pátrá po hledaných nebo pohřešovaných vojácích a po ztraceném nebo odcizeném vojenském materiálu nebo po dalších věcech v majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit ministerstvo nebo jím zřízené organizační složky státu, nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace, jež ministerstvo zřídilo nebo založilo; Vojenská policie v těchto případech postupuje ve spolupráci s Policií České republiky,
- d) podílí se na ochraně vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit ministerstvo nebo jím zřízené organizační složky státu, nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace, jež ministerstvo zřídilo nebo založilo,
- e) dohlíží na zabezpečování kázně v chráněných objektech a na dodržování kázně vojáky na veřejnosti,
- f) zajišťuje ochranu vojenských objektů určených ministrem obrany a dohlíží na zajišťování režimu vstupu a vjezdu do vojenských objektů,
- g) dohlíží nad bezpečností provozu vozidel ozbrojených sil, vozidel ozbrojených sil cizích států a nad bezpečností provozu ostatních dopravních prostředků v chráněných objektech,
- h) řídí provoz vozidel na pozemních komunikacích při pohybu vozidel ozbrojených sil nebo vozidel ozbrojených sil cizích států a zajišťuje ochranu a doprovod přesunů ozbrojených sil cizích států po území České republiky,
- i) vykonává dohled nad výcvikem a zdokonalováním odborné způsobilosti řidičů vozidel ozbrojených sil a provádí zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o řidičská oprávnění řidičů vozidel ozbrojených sil,
- j) schvaluje technickou způsobilost vojenských vozidel,
- k) zajišťuje bezpečnost chráněných osob,
- l) podílí se na zajišťování ochrany oficiálních delegací České republiky a občanů České republiky v místech nasazení Vojenské policie mimo území České republiky,
- m) zajišťuje ochranu vyčleněných vojenských dopravních letadel pro přepravu ústavních

činitelů a ostatních osob využívajících přepravy vojenskými dopravními letadly a vojenských objektů určených pro odbavení a prostor určených ke vzletu a přistání vojenských dopravních letadel,

- n) zajišťuje na vyžádání bezpečnostním doprovodem ochranu vojenské letecké dopravy a přepravy,
- o) vede evidence a statistiky potřebné k plnění svých úkolů, zejména evidenci vozidel ozbrojených sil a evidenci případů Vojenské policie.

²⁰⁾ Čl. 43 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

²¹⁾ Čl. I bod 1 písm. b) Dohody mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy publikované ve Sbírce mezinárodních smluv sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 1/2002 Sb. m. s.“.

2. V části první se hlava II včetně nadpisu zrušuje.

Dosavadní hlavy III až IX se označují jako hlavy II až VIII.

3. V § 6 odst. 2 se slovo „odborně“ zrušuje.

4. V § 8 odst. 1 se za slova „Vojenské policie“ vkládá slovo „nabývat“.

5. V § 8 odstavec 2 zní:

„(2) Nebezpečnými látkami a věcmi se pro účely tohoto zákona rozumějí

- a) výbušniny,
- b) výbušné předměty,
- c) jedy,
- d) omamné a psychotropní látky,
- e) jiné chemické látky nebo předměty určené k výrobě omamných a psychotropních látek, nebo
- f) prekursory drog.“.

6. V § 8 odst. 4 se slova „při zákroku“ nahrazují slovy „při provádění úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití (dále jen „zákrok“)“.

7. Za § 8 se vkládají nové § 8a a 8b, které včetně nadpisů a poznámky pod čarou č. 22 znějí:

„§ 8a

Zajištění, odstranění a zničení věci

(1) Vojenská policie je oprávněna věc zajistit, popřípadě odstranit, je-li důvodné podezření, že představuje bezprostřední závažné ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a nelze-li tomuto ohrožení zabránit jinak.

(2) Nelze-li ohrožení podle odstavce 1 zabránit odstraněním věci, je Vojenská policie oprávněna věc zničit, popřípadě dočasně uložit do doby zničení, zejména je-li důvodné podezření, že obsahuje výbušninu.

(3) Nebrání-li tomu právní důvod, vydá Vojenská policie zajištěnou věc bez zbytečného

odkladu tomu, o jehož právu na vydání věci není pochyb, nebo oprávněnou osobu vyrozumí o možnosti věc převzít. Při pochybnostech Vojenská policie uloží věc do své úschovy a osobu, která si na vydání věci činí nárok, poučí o možnosti uplatnit nárok na vydání věci v řízení ve věcech občanskoprávních.

(4) Je-li nebezpečí, že se věc, která nemohla být vydána podle odstavce 3, zkazí, Vojenská policie věc prodá a získané peněžní prostředky uloží do své úschovy.

(5) Zajištěná věc včetně peněžních prostředků podle odstavce 4 propadá státu, pokud není nárok na její vydání uplatněn do 3 měsíců od jejího zajištění nebo není v této lhůtě vyzvednuta.

(6) Náklady spojené s úschovou hradí osoba, která věc převzala.

§ 8b

Rušení provozu elektronických komunikací

(1) Vojenská policie může za účelem odstranění bezprostředního ohrožení životů nebo zdraví osob anebo za účelem odstranění bezprostředně hrozící škody velkého rozsahu na majetku, rušit v nezbytné míře a po nezbytnou dobu

- a) provoz elektronických komunikačních zařízení a sítí,
- b) poskytování služeb elektronických komunikací, nebo
- c) provozování radiokomunikačních služeb;

Vojenská policie informuje o zavedení rušení Český telekomunikační úřad, územně příslušné operační a informační středisko integrovaného záchranného systému a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost.

(2) Vojenská policie může provádět rušení podle odstavce 1 rovněž při výcviku, přičemž o tomto rušení informuje Český telekomunikační úřad, územně příslušné operační a informační středisko integrovaného záchranného systému a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost v přiměřené lhůtě předem. Za účelem odstranění nebo zmírnění dopadů ohlášeného rušení může Český telekomunikační úřad stanovit podmínky tohoto rušení včetně povinnosti informovat v nezbytné míře o rušení dotčené provozovatele sítí a služeb elektronických komunikací.

(3) Vojenská policie o rušení podle odstavců 1 a 2 neinformuje, pokud by poskytnutí informace mohlo ohrozit plnění úkolů Vojenské policie; v takovém případě informaci poskytne poté, co důvody jejího neposkytnutí pominou.

(4) Kontrolu rušení prováděného podle odstavců 1 a 2 vykonává Poslanecká sněmovna prostřednictvím kontrolního orgánu zřizovaného podle zákona o Policii České republiky²²⁾. Kontrolní orgán provádí kontrolu po předchozím vyrozumění ministra obrany. Ministr obrany předkládá kontrolnímu orgánu nejméně jednou ročně zprávu o rušení prováděném podle odstavců 1 a 2 a dále též na jeho žádost informace o tomto rušení. Tím není dotčeno právo kontrolního orgánu požadovat informace a účast na jednání kontrolního orgánu od jiných osob.

²²⁾ § 98 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

8. § 9 včetně nadpisu zní:

„§ 9

Oprávnění při dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu vozidel

(1) Vojenská policie vykonává dohled nad bezpečností a plynulostí provozu vozidel ozbrojených sil nebo vozidel ozbrojených sil cizích států tím, že

- a) kontroluje dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích řidiči těchto vozidel,
- b) objasňuje dopravní nehody a jiné události v provozu, na kterých měla účast pouze tato vozidla, při nichž nevznikla škoda na majetku nebo zdraví třetí osoby.

(2) Při dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu vozidel ozbrojených sil nebo vozidel ozbrojených sil cizích států je vojenský policista oprávněn

- a) vyzvat řidiče vozidla k předložení dokladů k řízení a provozu vozidla,
- b) vyzvat osobu provádějící výcvik řidičů vozidel ozbrojených sil a řidiče vozidla k vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou,
- c) vyzvat řidiče vozidla k podrobení vozidla nebo jízdní soupravy kontrole technického stavu,
- d) měřit rychlost vozidel,
- e) zabránit řidiči vozidla v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla nebo odtažením vozidla v případech stanovených zákonem o silničním provozu a
- f) zadržet řidičský průkaz; pro zadržení řidičského průkazu se zákon o silničním provozu použije obdobně.

(3) V chráněných objektech Vojenská policie vykonává dohled nad bezpečností a plynulostí provozu vůči všem účastníkům provozu tím, že

- a) kontroluje dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích i mimo ně a
- b) objasňuje dopravní nehody a jiné události.

(4) Při dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu vůči všem účastníkům provozu v chráněných objektech je vojenský policista oprávněn

- a) vyzvat řidiče vozidla k předložení dokladů k řízení a provozu vozidla,
- b) vyzvat řidiče vozidla k vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou,
- c) vyzvat řidiče vozidla k podrobení vozidla nebo jízdní soupravy kontrole technického stavu,
- d) měřit rychlost vozidel,
- e) rozhodnout o odstranění vozidla, je-li
 1. překážkou provozu na pozemní komunikaci nebo i mimo ni,
 2. důvodná obava ohrožení bezpečnosti chráněného objektu, nebo
 3. místní úpravou provozu v předmětném místě provoz vozidel omezen nebo zakázán;
- f) zabránit řidiči vozidla v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla nebo odtažením vozidla za podmínek stanovených zákonem o silničním provozu a
- g) zadržet řidičský průkaz; pro zadržení řidičského průkazu se zákon o silničním provozu použije obdobně.

(5) Náklady na odstranění vozidla podle odstavce 4 písm. e) nese provozovatel vozidla.

(6) Vojenská policie vykonává dohled nad dodržováním pravidel provozu na pozemních komunikacích v místech určených dopravním značením umístěným pro potřeby ministerstva.

(7) Vojenská policie vydává písemné stanovisko k úpravě provozu na veřejně nepřístupné

účelové komunikaci ve vojenském objektu.

(8) Vzor a náležitosti potvrzení o zadržení řidičského průkazu stanoví ministerstvo vyhláškou.“.

9. Za § 9 se vkládá nový § 9a, který včetně nadpisu zní:

„§ 9a

Schvalování technické způsobilosti vojenského vozidla

(1) Vojenská policie schvaluje technickou způsobilost vojenského vozidla, jeho součástí, vybavení nebo příslušenství. Řízení podle věty první se zahajuje na základě žádosti dodavatele vojenského vozidla, která vedle obecných náležitostí žádosti podle správního řádu obsahuje také údaje o vojenském vozidle, a to v rozsahu

- a) celkový technický popis vojenského vozidla,
- b) základní technické údaje o vojenském vozidle, včetně stanovení užitečné a celkové hmotnosti,
- c) stanovení nejvyšší konstrukční hmotnosti vozidla a povoleného zatížení náprav,
- d) schéma elektrické instalace vojenského vozidla,
- e) schéma brzdové soustavy vojenského vozidla,
- f) schéma vzduchové a hydraulické soustavy vojenského vozidla,
- g) seznam vybavy a výstroje, popřípadě výzbroje vojenského vozidla,
- h) příručka pro řidiče obsahující návod pro obsluhu a údržbu,
- i) stanovené seřizovací hodnoty konstrukčních celků vojenského vozidla, hodnoty geometrie řízení,
- j) kopie homologačních protokolů, certifikátů a osvědčení, jednotlivých konstrukčních celků vojenského vozidla,
- k) kopie uzavřené smlouvy, na základě které budou realizovány dodávky pro ministerstvo,
- l) popis účelu použití vojenského vozidla a
- m) prohlášení o jakosti a kompletnosti výrobku.

(2) Žádost podle odstavce 1 musí být zpracována v českém jazyce jako dokument v listinné i elektronické podobě. Žádost zpracovaná v elektronické podobě se předkládá na přenosném technickém nosiči dat; požadovaný datový formát předkládaných dokumentů v elektronické podobě zveřejní Vojenská policie na úřední desce ministerstva a na internetových stránkách Vojenské policie.

(3) Před schválením technické způsobilosti podle odstavce 1 musí být vojenské vozidlo podrobeno zkouškám, které provádí zkušebna pověřená ministerstvem k činnosti Národní autority v oblasti zkoušení vojenských vozidel (dále jen „zkušebna“).

(4) Vojenská policie si na základě požadavku zkušebny a výsledků dosažených v průběhu provádění zkoušek může vyžádat u dodavatele vojenského vozidla provedení dalších dílčích zkoušek zkušebnou, včetně zkoušek jízdních a provozních, bez jejichž výsledků nelze zkoušku technické způsobilosti vojenského vozidla dokončit, a stanovit upřesňující podmínky pro jejich provedení.

(5) Náklady na provedení zkoušek podle odstavců 3 a 4 hradí dodavatel vojenského vozidla.

(6) Zkoušky ke schválení technické způsobilosti vojenského vozidla nemusí být provedeny, je-li Vojenské policii předložena žádost o uznání platného osvědčení o schválení vojenského vozidla, které vydal podle příslušných předpisů členský stát Evropské unie, Organizace Severoatlantické smlouvy, nebo jiný stát na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, a dokumentace vojenského vozidla. Dokumentaci přezkoumává zkušebna.

(7) O žádosti podle odstavců 1 a 6 Vojenská policie rozhodne do 60 dnů ode dne doručení výsledků zkoušek, popřípadě přezkoumání dokumentace, provedených zkušebnou.“.

10. V § 12 odst. 1 se slova „základního registru agend orgánů veřejné moci a některých práv a povinností“ nahrazují slovy „základního registru agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností⁷⁾“, za slova „silničních vozidel⁸⁾“, se vkládají slova „informačního systému technických prohlídek⁸⁾“, a za slova „centrálního registru řidičů“ se vkládají slova „, rejstříků a evidencí vedených Úřadem pro civilní letectví²³⁾ a databází vedených Řízením letového provozu České republiky, centrálního registru zbraní²⁴⁾“.

Poznámky pod čarou č. 23 a 24 znějí:

„²³⁾ Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴⁾ Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů.“.

11. V § 22 se slova „úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití“, nahrazují slovem „zákroku“.

12. V § 23 odst. 1 se na konci písmene a) slovo „nebo“ zrušuje.

13. V § 23 odst. 1 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) je zřejmé, že nemůže úkon úspěšně dokončit,“.

Dosavadní písmeno b) se označuje jako písmeno c).

14. V § 23 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) plní úkoly při používání operativně pátracích prostředků nebo zabezpečovací techniky.“.

15. V § 24 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Povinnost prokázat příslušnost k Vojenské policii nemá vojenský policista, který plní úkoly při používání operativně pátracích prostředků nebo zabezpečovací techniky.“.

16. Za § 25 se vkládají nové § 25a a 25b, které znějí:

„§ 25a

(1) Osoba omezená na svobodě vojenským policistou nesmí být podrobena mučení nebo krutému, nelidskému anebo ponižujícímu zacházení a nesmí s ní být zacházeno takovým způsobem, který nerespektuje lidskou důstojnost. Vojenský policista, který se stane svědkem takového zacházení, má povinnost přijmout opatření k zamezení takovému zacházení a oznámit je bezodkladně svému nadřízenému.

(2) Osoba omezená na svobodě vojenským policistou má právo zajistit si právní pomoc a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby. Požádá-li o ni tato osoba, poskytne vojenský policista za účelem podle věty první neprodleně nezbytnou součinnost.

§ 25b

Vyrozumění o omezení na svobodě

(1) Vojenská policie na žádost osoby, kterou omezila na svobodě, vyrozumí o této skutečnosti osobu jí blízkou nebo jinou osobu, kterou osoba Vojenskou policií omezená na svobodě určí. Jedná-li se o osobu nezletilou nebo osobu, jejíž svéprávnost byla omezena, vyrozumí také zákonného zástupce nebo opatrovníka této osoby. Jedná-li se o osobu mladší 15 let, vyrozumí také orgán sociálně právní ochrany dětí, a u osob nezletilých rovněž pěstouna nebo toho, komu byla taková osoba svěřena do péče na základě rozhodnutí soudu. Vojenská policie provede vyrozumění neprodleně.

(2) Vyrozumění podle odstavce 1 Vojenská policie neprovede, pokud by tím došlo k ohrožení splnění účelu závažného úkonu nebo pokud by bylo takové vyrozumění spojeno s nepřiměřenými obtížemi. O neprovedení vyrozumění Vojenská policie bez zbytečného odkladu písemně informuje státního zástupce. Osobu nebo orgán podle odstavce 1 vyrozumí ihned, jakmile překážka podle věty první pomine.

(3) Osoba Vojenskou policií omezená na svobodě má právo nechat se vyšetřit nebo ošetřit lékařem podle svého výběru; to neplatí pro vyšetření provedené lékařem za účelem zjištění, zda lze osobu umístit do policejní cely nebo je nutno ji z ní propustit. Vojenská policie za účelem ošetření nebo vyšetření umožní přístup lékaře k této osobě.“.

CELEX 32013L0048

CELEX 32013L0048

CELEX 32016L0800

17. V § 28 odst. 6, § 29 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 30 odst. 1, § 31 odst. 1 a v § 32 odst. 1 se text „§ 3“ nahrazuje textem „§ 4 odst. 1“.

18. V § 29 odst. 1 písm. a) se slova „a po výzvě od takového jednání neupustí“ zrušují.

19. V § 29 odst. 1 se na konci písmene c) slovo „nebo“ zrušuje.

20. V § 29 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno e), které včetně poznámky pod čarou č. 25 zní:

„e) má být předvedena podle jiného právního předpisu²⁵⁾.

²⁵⁾ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.“.

21. V § 31 odst. 2 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b) které zní:

„b) proti ní směřuje zákrok,“.

Dosavadní písmena b) a c) se označují jako písmena c) a d).

22. V § 31 odst. 2 písmeno c) zní:

„c) proti ní směřuje jiný úkon, hrozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor, a je podezření, že má u sebe zbraň, nebo“.

23. V § 31 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 až 6 se označují jako odstavce 3 až 5.

24. V § 34 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) zjišťovat důvod a oprávněnost vstupu osoby do chráněného objektu, a to i s využitím jejích osobních údajů podle § 27 odst. 1 a dále otisků prstů, snímku obličeje nebo obrazu sítnice,“.

25. V § 34 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „; takové věci je oprávněn na dobu jejího pobytu v chráněném objektu osobě odebrat“.

26. V § 34 odst. 4 se za slova „blízkosti chráněného objektu,“ vkládají slova „nebo v místě, odkud lze účinně ohrozit chráněný objekt,“.

27. Za § 34 se vkládá nový § 34a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 26 zní:

„§ 34a

Zamezení provozu bezpilotního systému

(1) Vojenský policista je oprávněn zamezit provozu bezpilotního systému technickými nebo jinými prostředky, popřípadě jeho poškozením nebo zničením, jestliže bezprostředně ohrožuje život, zdraví, majetek, veřejný pořádek, životní prostředí nebo jiný důležitý zájem chráněný jiným právním předpisem²⁶⁾.

(2) Oprávnění podle odstavce 1 lze použít pouze v nezbytné míře a po nezbytnou dobu.

²⁶⁾ Například zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.“.

28. V § 35 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „nebo ozbrojených sil cizího státu“.

29. Za § 36 se vkládá nový § 36a, který včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 27 a 28 zní:

„§ 36a
Krátkodobá ochrana osoby

- (1) Krátkodobou ochranou osoby se pro účely tohoto zákona rozumí opatření zahrnující
- a) fyzickou ochranu,
 - b) dočasnou změnu pobytu osoby, nebo
 - c) použití zabezpečovací techniky.

(2) Krátkodobou ochranu Vojenská policie poskytne v odůvodněných případech osobě, které zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí, avšak nelze jí poskytnout zvláštní ochranu osob²⁷⁾. Krátkodobá ochrana podle věty první se v odůvodněných případech poskytne také osobám blízkým²⁸⁾. Krátkodobou ochranu osoby nelze poskytovat bez souhlasu osoby, které má být poskytnuta.

(3) O poskytnutí krátkodobé ochrany osoby rozhoduje na návrh pověřeného orgánu Vojenské policie náčelník Vojenské policie. V případě bezprostředně hrozícího útoku na život nebo zdraví osoby poskytne vojenský policista této osobě předběžně fyzickou ochranu do doby rozhodnutí o poskytnutí krátkodobé ochrany osoby.

²⁷⁾ Zákon č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸⁾ § 22 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“.

30. V § 38 odst. 2 se slova „vojáků v činné službě“ zrušují.

31. V § 39 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) opis z evidence přestupků.“.

32. § 40 včetně nadpisu zní:

„§ 40
Vydání a odnětí věci

- (1) Vojenský policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci, jestliže
- a) lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí nebo může být zabrána, nebo
 - b) jde o věc důležitou pro řízení o přestupku.

(2) Po předchozí marné výzvě k vydání věci podle odstavce 1 je vojenský policista oprávněn tuto věc odejmout. Nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku. Vyžaduje-li to bezpečnost osob nebo majetku nebo jiný obdobný obecný zájem, věta druhá se nepoužije.

(3) O vydání věci nebo jejím odnětí sepíše vojenský policista úřední záznam a osobě vystaví potvrzení. Vydanou nebo odňatou věc, je-li jí třeba k dalšímu řízení, vojenský policista předá orgánu, který je příslušný rozhodnout o přestupku; jinak ji vydá osobě, o jejímž právu na věc není pochyb, popřípadě osobě, která ji vydala nebo které byla odňata.

(4) Je-li věci podle odstavce 1 nebo 2 omamná nebo psychotropní látka nebo prekursor drog nebo jiná chemická látka nebo předmět určený k výrobě omamných nebo psychotropních látek, Vojenská policie takovou věc po skončení řízení zničí nebo zaeviduje k účelům uvedeným v § 8, pokud nebylo rozhodnuto o propadnutí nebo zabránění věci. Obdobným způsobem Vojenská policie postupuje u věci uvedené ve větě první získané v souvislosti s činností uvedenou v § 41.“.

33. V části první hlavě III nadpis dílu 6 zní „**Získávání poznatků**“.

34. Nadpis § 41 zní „**Získávání poznatků o trestné činnosti**“.

35. § 42 včetně nadpisu zní:

„§ 42
Zabezpečovací technika

Vojenský policista je oprávněn při předcházení a odhalování trestné činnosti, při získávání poznatků o trestné činnosti, v souvislosti s trestním řízením, v souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osoby nebo zajišťováním bezpečnosti chráněné osoby nebo chráněného objektu používat zabezpečovací techniku.“.

36. V § 43 odst. 1 se slova „nástrahových prostředků a“ zrušují.

37. V § 45 se doplňují odstavce 5 až 7, které znějí:

„(5) Elektrický donucovací prostředek může vojenský policista použít pouze tehdy, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem.

(6) Je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob nebo majetku anebo že se osoba pokusí o útěk, je vojenský policista oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby

- a) zajištěné,
- b) zadržené,
- c) zatčené, nebo
- d) převzaté vojenským policistou k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy.

(7) Vojenský policista je oprávněn použít pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Prostředek k zamezení prostorové orientace je policista oprávněn použít pouze tehdy, nelze-li účelu zákroku dosáhnout jinak.“.

38. V § 49 se slovo „varovný“ nahrazuje slovem „výstražný“.

39. V § 49 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Omezení podle odstavce 1 neplatí pro použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem nebo štítem, jsou-li použity proti skupině osob.“.

40. V § 53 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Přestupky spáchané osobami uvedenými v § 4 odst. 1 písm. b) a c) může projednat vojenský policista příkazem na místě.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

41. Za § 57 se vkládá nový § 57a, který včetně nadpisu zní:

„§ 57a

Výcvik vojenských policistů

(1) Výcvik vojenských policistů se uskutečňuje ve vojenských objektech, vojenských újezdech, vojenských útvarech, vojenských zařízeních a vojenských školách.

(2) Výcvik, který nelze uskutečnit podle odstavce 1, lze po dohodě se správními úřady, orgány územní samosprávy, anebo právníky nebo fyzickými osobami provádět v jejich zařízeních, objektech nebo na jejich pozemcích. O provedení takového výcviku rozhoduje náčelník Vojenské policie.

(3) Výcvik v řízení vozidel ozbrojených sil lze provádět na pozemních komunikacích za podmínek stanovených právním předpisem upravujícím kategorizaci pozemních komunikací, jejich stavbu, podmínky užívání a jejich ochranu⁶⁾.

(4) Vojenská policie může poskytovat výcvik i jiným osobám než vojenským policistům, jestliže se jedná o osoby plnící úkoly ve spolupráci s Vojenskou policií nebo v její prospěch. Tento výcvik může Vojenská policie poskytovat, není-li tím ohroženo plnění jejích úkolů, na základě rozhodnutí náčelníka Vojenské policie.“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Řízení o schválení technické způsobilosti vojenského vozidla zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 300/2013 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního řádu

Čl. III

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000

Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 283/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 587/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 45/2005 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 239/2005 Sb., zákona č. 394/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 321/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 179/2007 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 90/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 135/2008 Sb., zákona č. 177/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 457/2008 Sb., zákona č. 480/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 52/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 272/2009 Sb., zákona č. 306/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 163/2010 Sb., zákona č. 197/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2010 Sb., zákona č. 150/2011 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 207/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 459/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 43/2012 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 273/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 163/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 301/2016 Sb., zákona č. 455/2016 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 56/2017 Sb., zákona č. 57/2017 Sb., zákona č. 58/2017 Sb., zákona č. 59/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 178/2018 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 203/2019 Sb., zákona č. 255/2019 Sb. a zákona č. 315/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 12 odst. 2 písm. d) bod 1 zní:

„1. celních předpisů a předpisů o dovozu, vývozu nebo průvozu zboží, a to i v případech, kdy se jedná o trestné činy vojáků v činné službě nebo příslušníků bezpečnostních sborů.“.

2. V § 12 odst. 2 písm. e) se slova „příslušníků ozbrojených sil“ nahrazují slovy „vojáků v činné službě“ a slova „příslušníkům ozbrojených sil“ se nahrazují slovy „vojákům v činné službě“.

3. V § 161 odstavce 7 zní:

„(7) Vyšetřování o trestných činech vojáků v činné službě, s výjimkou vojáků v činné službě uvedených v odstavci 4, a osob, které páchají trestnou činností proti vojákům v činné službě ve vojenských objektech anebo proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit Ministerstvo obrany nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace zřízené nebo založené Ministerstvem obrany, koná pověřený orgán Vojenské policie, pokud konal prověřování.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna lesního zákona

Čl. IV

V § 56 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění zákona č. 281/2009 Sb., zákona 250/2016 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Přestupky podle § 53 odst. 1 může projednat příkazem na místě vojenský policista, jde-li o osoby podle § 4 odst. 1 písm. b) a c) zákona o Vojenské policii.

ČÁST ČVRTÁ

Změna zákona o návykových látkách

Čl. V

V § 40 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 362/2004 Sb., zákona č. 74/2006 Sb., zákona č. 141/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 273/2013 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se na konci textu odstavce 7 doplňují slova „, nebo vojenský policista, jde-li o osoby podle § 4 odst. 1 písm. b) a c) zákona o Vojenské policii“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Čl. VI

Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., zákona č. 56/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 137/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 278/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 239/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 354/2014 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 304/2016 Sb., zákona č. 63/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 293/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 16b odst. 1 se za slova „Policie České republiky“ vkládají slova „nebo Vojenská policie“.
2. V § 16b odst. 3 se za slova „Policíí České republiky“ vkládají slova „nebo Vojenskou policií“.
3. V § 17 odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „nebo vojenskému policistovi,

jde-li o řidiče, vůči kterému provádí úkony podle § 9 zákona o Vojenské policii“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o zajišťování obrany České republiky

Čl. VII

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 15/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 64 odst. 1 písm. c) a v § 67 odst. 1 písm. f) se za slovo „vstupu“ vkládají slova „nebo režim ochrany a vstupu“.
2. V § 68a se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavce 2, který zní:

„(2) Přestupek podle § 64 odst. 1 písm. c) nebo podle § 67 odst. 1 písm. f) může projednat příkazem na místě vojenský policista.“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o silničním provozu

Čl. VIII

V § 124 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění zákona č. 62/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 411/2005 Sb., zákona č. 226/2006 Sb., zákona č. 133/2011 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 297/2011 Sb., zákona č. 300/2013 Sb., zákona č. 268/2015 Sb., zákona č. 48/2016 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 199/2017 Sb. a zákona č. 193/2018 Sb., se za odstavec 11 vkládá nový odstavec 12, který zní:

„(12) Příkazem na místě může vojenský policista projednat přestupky podle § 125c odst. 1 až 3, jde-li o osobu provádějící výcvik řidičů vozidel ozbrojených sil nebo řidiče, vůči kterému provádí úkony podle § 9 zákona o Vojenské policii, s výjimkou vojáků v činné službě.“.

Dosavadní odstavce 12 a 13 se označují jako odstavce 13 a 14.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Čl. IX

V § 91 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, se slova „podle § 3“ nahrazují slovy „podle § 4 odst. 1.“.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Čl. X

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. a nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 81/2018 Sb., se mění takto:

1. Nadpis § 34 zní **„Působnost Policie České republiky, obecní policie a Vojenské policie“**.

2. V § 34 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Vojenská policie kontroluje dodržování všech povinností stanovených tímto zákonem, s výjimkou povinností podle § 4, 6, 7, 12, 15 a 23 až 29.“.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

3. V § 40 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) Vojenská policie, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a), e) až g), i), k), l), n) až p), spáchané osobou podle § 4 odst. 1 zákona o Vojenské policii, s výjimkou vojáků v činné službě.“.

ČÁST DESÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. XI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

I. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

I. 1. Zhodnocení platného právního stavu

I. 1.1 Vztah důvodové zprávy k Závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace

Zhodnocení platného právního stavu jako východiska pro přípravu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „návrh zákona“), je provedeno Závěrečnou zprávou z hodnocení dopadů regulace, která je součástí návrhu zákona. Pro ucelenost textu je proto v této kapitole provedeno pouze stručné shrnutí tohoto zhodnocení.

I. 1.2 Stručné shrnutí zhodnocení platného právního stavu

Současná právní úprava působnosti a podmínek jejího výkonu Vojenskou policií je obsažena především v již zmíněném zákoně o Vojenské policii. Úpravu některých souvisejících dílčích problematik obsahuje vyhláška č. 301/2013 Sb., o stanovení způsobu zevního označení Vojenské policie a vojenských policistů, vzoru služebního průkazu a barevného provedení a označení dopravních a speciálních prostředků Vojenské policie, ve znění vyhlášky č. 286/2016 Sb. a vyhlášky č. 140/2019 Sb., vydaná k provedení zákona o Vojenské policii.

Některé okruhy právních vztahů vznikajících při činnosti Vojenské policie jsou upraveny také v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, v zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, nebo v zákoně č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, nebo v zákoně č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.

Trestním řádem je upraveno postavení Vojenské policie pro účely trestního řízení, a to v rozsahu stanovení pověřeného orgánu Vojenské police jako orgánu činného v trestním řízení (§ 12 trestního řádu). Ustanovením § 161 odst. 7 trestního řádu je pak v souvislosti s tím pověřenému orgánu Vojenské policie svěřena pravomoc provádět vyšetřování o trestných činech příslušníků ozbrojených sil a osob, které páchají trestnou činností proti příslušníkům ozbrojených sil ve vojenských objektech anebo proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit Ministerstvo obrany nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace zřízené nebo založené Ministerstvem obrany.

Zákonem o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla jsou v současné době upraveny

ve prospěch Vojenské policie podmínky poskytování údajů z registru silničních vozidel a informací z informačního systému technických prohlídek, a to standardním, předvídatelným způsobem, který v praxi nevyvolává žádné překážky.

Ve vztahu k Vojenské policii je pak trestním řádem také stanoveno, že vyšetřování o trestných činech spáchaných příslušníky Vojenské policie koná státní zástupce.

Na základě zkušeností z každodenní praxe Vojenské policie a provedené analýzy účinnosti uvedených právních předpisů je však zřejmé, že dosavadní právní úprava sice v základních mezích umožňuje Vojenské policii plnění svěřených úkolů, avšak nikoliv zcela nerušeně, aniž by musely být překonávány překážky nedostatečnosti této právní úpravy. V trestním řádu byl tak jako zásadní nedostatek shledán nedostatek v rozsahu výluk tam, kde jsou stanovovány pro příslušníky ozbrojených sil České republiky; Vojenská policie není ozbrojenou silou České republiky, avšak jsou do ní zařazeni vojáci v činné službě stejně jako do těchto sil, tedy do Armády České republiky, Vojenské kanceláře prezidenta republiky a Hradní stráže. Přitom je nedůvodné, aby na tyto vojáky dopadal dvojitý právní režim, a proto je návrhem zákona navrhována úprava těchto výluk tak, aby na obdobné právní vztahy dopadala obdobná právní úprava.

V zákoně o silničním provozu byla identifikována nefunkčnost právní úpravy vzhledem k absenci ustanovení, které by opravňovalo Vojenskou policii projednávat příkazem na místě přestupky podle § 125c odst. 1 až 3 tohoto zákona v případech, kdy je přestupcem osoba provádějící výcvik řidičů vozidel ozbrojených sil České republiky nebo řidič podle § 9 zákona o Vojenské policii (s výjimkou vojáka v činné službě). Nedostatek této úpravy pak významně přispíval ke zvyšování formálnosti a administrativní zátěži Vojenské policie tam, kde např. Policie České republiky účinně využívá efektivního postupu formou příkazu na místě.

Výraznější nefunkčnosti právní úpravy však byly identifikovány přímo v zákoně o Vojenské policii, a to především v jednoznačném a úplném definování její působnosti. S tím pak také souvisí potřeba upravit podmínky jejího výkonu, přičemž již dosavadní znění zákona o Vojenské policii nedostatečně zohledňuje nezbytnost upravit podmínky výkonu shodných činností u Policie České republiky a Vojenské policie obdobně tak, aby jednak bylo možné dosahovat předpokládaných cílů (účinků) za shodných podmínek u obou uvedených subjektů (tedy bez znevýhodnění jednoho z nich), jednak aby předmětnou úpravu bylo možné považovat za ústavně konformní vzhledem k zásadě zachovávat stejnou právní úpravu pro výkon obdobných právních vztahů (*ke konkrétnímu rozsahu úprav viz dále*).

I. 2 Zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zákon o Vojenské policii, ale i ostatní uvedené právní předpisy, kromě jiného také vzhledem k předmětu jimi prováděné právní úpravy, nezakládají jakýkoliv prostor, který by byl způsobilý při aplikaci jednotlivých ustanovení vyvolávat diskriminaci v jakékoliv oblasti, stejně jako porušení principu garance právní rovnosti mužů a žen.

II. Odůvodnění hlavních principů navrhované úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

II. 1 Odůvodnění hlavních principů navrhované úpravy

Základním cílem předkládaného návrhu zákona je zefektivnit činnost Vojenské policie, zajistit jí skutečně účelné a účinné podmínky pro plnění jí svěřených úkolů a tam, kde je to důvodné, sjednotit tyto podmínky pro shodné případy s jejich normativním řešením v zákoně o Policii České republiky a současně dílčími změnami zajistit soulad zákona o Vojenské policii s právním řádem a jeho změnami, ke kterým došlo od přijetí zákona o Vojenské policii, resp. od data nabytí jeho účinnosti dne 1. 10. 2013, neboť k jediné takové harmonizaci došlo pouze v oblasti ochrany osobních údajů v souvislosti s adaptací GDPR do právního řádu České republiky (viz novela zákona o Vojenské policii provedená s účinností od 24. 4. 2019 zákonem č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů).

Návrh zákona se proto věnuje normativní úpravě oblastí (principů), kde dosavadní praxe dlouhodobě pociťuje absenci zákonné úpravy jako překážku pro výkon nezbytných, zásadních a zejména logicky očekávatelných činností. Provedená analýza právního a skutkového stavu pak potvrdila, že situaci není možné řešit mimonormativní cestou, natož pak zvykovým výkonem specifických odborných činností.

Předkládaný návrh zákona si klade za cíl v první řadě úpravu, respektive rozšíření, stanovené působnosti Vojenské policie, která by měla odpovídat reálným potřebám zabezpečení policejní ochrany Ministerstva obrany, ozbrojených sil České republiky, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit Ministerstvo obrany nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace, jež Ministerstvo obrany zřídilo nebo založilo [k tomu viz také § 12 odst. 2 písm. e) trestního řádu]. Konkrétně se v praxi jedná o tyto státní podniky a příspěvkové organizace:

a) státní podniky, jejichž je Ministerstvo obrany zakladatelem, kterými jsou:

VOP CZ, s.p., LOM PRAHA, s.p., Vojenské lesy a statky ČR, s.p., Vojenský technický ústav, s.p., a Vojenský výzkumný ústav, s.p., a

b) příspěvkové organizace, kterými jsou:

Vojenská lázeňská a rekreační zařízení, p. o., Ústav leteckého zdravotnictví Praha, p. o., Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha, p. o., Vojenská nemocnice Brno, p. o., Vojenská nemocnice Olomouc, p. o., Armádní Servisní, p. o., Handball club DUKLA Praha, p. o., Volejbalový klub DUKLA Liberec, p. o., a CASRI (Vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy a sportu), p. o.

Navrhovaná úprava působnosti Vojenské policie by měla vést především ke zvýšení efektivity a ekonomičnosti provádění policejní ochrany v návaznosti na potřebnou znalost prostředí a využívání celého komplexu právních a věcných nástrojů pro její provádění.

Návrh zákona si rovněž klade za cíl rozšíření působnosti Vojenské policie na jednotky ozbrojených sil cizích států, především jednotek ozbrojených sil členských států NATO, a to při ochraně a doprovodu kolon jejich techniky při jejich průjezdu nebo pobytu na území České republiky, ale i v případě společného působení v zahraničních misích, operacích nebo společných cvičeních. Navrhovaná úprava v této oblasti je reakcí na závazky České republiky přijaté *Dohodou mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil*, se kterou vyslovil souhlas Parlament České republiky a která byla vyhlášena

sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 1/2002 Sbírky mezinárodních smluv, a to v oblasti poskytování ochrany ozbrojeným silám cizího státu na území České republiky. V článku VII odst. 11. Dohody mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil je stanoveno: „Každá smluvní strana bude usilovat o přijetí takových legislativních ustanovení, která považuje za nezbytné k zajištění přiměřené bezpečnosti a ochrany zařízení, vybavení, majetku, záznamů a oficiálních informací jiných smluvních stran na jejím území a pro potrestání osob, které porušují zákony přijaté k tomuto účelu“. Od doby, kdy vstoupila výše uvedená dohoda v platnost (pro Českou republiku 30. listopadu 2000), uplynula poměrně dlouhá doba, která kromě jiného umožnila vyhodnotit účinnost přijatých „legislativních opatření“ v praxi a detekovat jejich slabiny nebo identifikovat chybějící jednoznačnou právní úpravu pro plnění předpokládaných úkolů. Praktické zkušenosti jednoznačně prokázaly, že v celé řadě případů by bylo nutné se pro zajištění bezpečnosti a ochrany zařízení, vybavení, majetku ozbrojených sil cizích států opírat pouze o přiměřený výklad dosavadní právní úpravy nebo se dokonce vzdát organizačních opatření nebo činností, které by bylo v dané situaci nanejvýš vhodné uplatnit. Při přípravě návrhu zákona bylo proto vyhodnocováno, jaké jsou obecné zákonné podmínky pro ochranu pobytu ozbrojených sil cizích států na území České republiky.

K této problematice je nutné konstatovat, že Vojenské policii není na základě existujících právních předpisů umožněno podílet se na realizaci shora uvedeného závazku České republiky, jakkoliv by to bylo logické a odpovídalo by to obdobné praxi států, které jsou účastníky citované dohody. Podle § 1 zákona č. 300/2013 Sb. totiž Vojenská policie plní v rozsahu vymezeném uvedeným zákonem úkoly policejní ochrany Ministerstva obrany, ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany. Z tohoto základního ustanovení je zřejmé, že zákonodárce vnímá působnost Vojenské policie jako výkon směřující k ochraně majetku České republiky, který je určený k plnění úkolů Ministerstva obrany a jednotlivých složek ozbrojených sil a současně také k plnění policejní ochrany ozbrojených sil a Ministerstva obrany (tedy ochrany věcí nemateriální povahy je tvořících). V této souvislosti je nutné uvést, že pokud zákonodárce v zákoně č. 300/2013 Sb. používá pojem „ozbrojené síly“, má na mysli ozbrojené síly České republiky ve smyslu zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, což jednak vyznívá ze samotného kontextu zákona, jednak je tato skutečnost uvedena v důvodové zprávě k návrhu předmětného zákona.

Tomuto pohledu odpovídá také současné stanovení územní působnosti Vojenské policie v § 2 zákona o Vojenské policii, podle kterého Vojenská policie „působí na území České republiky a při plnění úkolů policejní ochrany ozbrojených sil na území cizích států, nestanoví-li tento zákon nebo jiný právní předpis jinak“. Zákonodárce zde do jisté míry odlišuje „standardní plnění úkolů“ Vojenské policie prováděné na území České republiky, avšak pokud se týká zajišťování policejní ochrany ozbrojených sil České republiky, připouští její výkon také mimo toto území.

Vzhledem k uvedenému je nutné provést v zákoně o Vojenské policii návazné změny, resp. doplnění jednotlivých konkrétních ustanovení zákona o Vojenské policii tak, aby Vojenská policie byla schopna řádně a efektivně plnit zákonem uložené úkoly.

Na základě provedení analýzy právního a skutkového stavu oblastí, jimiž mají být právně zajištěny řádné podmínky plnění úkolů Vojenské policie, byly stanoveny tyto oblasti vyžadující provedení legislativních úprav v zákoně o Vojenské policii, popřípadě dalších zákonech:

- **Působnost Vojenské policie**

Realizaci návrhu by mělo dojít k sjednocení věcného rozsahu působnosti ve všech složkách Vojenské policie, tedy jak kriminální služby, tak i dopravně pořádkové a ochranné služby Vojenské policie. Působnost Vojenské policie by se pak nově měla vztahovat také na ozbrojené síly cizích států při jejich průjezdu nebo pobytu na území České republiky.

- **Působení vojenského policisty na území cizího státu**

Vojenští policisté jsou vysíláni k plnění úkolů na území cizího státu. Je přitom potřebné zachovat jejich status vojenského policisty a jeho kontinuální odborné řízení, a to i přes dočasné zařazení do podřízenosti jiného služebního orgánu.

- **Úkoly Vojenské policie**

Stanovené úkoly, které Vojenská policie plní, je potřebné v návaznosti na rozšíření její působnosti zpřesnit a doplnit.

- **Oprávnění k zajištění, odstranění nebo zničení věci**

Toto oprávnění by mělo umožnit Vojenské policii přiměřeným způsobem reagovat na případy zjištění závažného bezprostředního ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, kdy ohrožení nelze odstranit jinak než zajištěním či odstraněním věci nebo v krajním případě jejím zničením.

- **Eliminace bezpečnostních hrozeb v souvislosti se zneužíváním dálkově radiově řízených zařízení**

Identifikování této oblasti potřeby legislativních úprav je vyvoláno masivním používáním nových technologií, které vedle svého primárního účelu užití jsou zneužívány také k činnostem nesoucím znaky skutkových podstat přestupků nebo trestných činů; současně je reagováno na skutečnost, že shodně byla hrozba zneužití dálkově radiově řízených zařízení vyhodnocena také Ministerstvem vnitra, které v současné době novelou zákona o Policii České republiky upravuje oprávnění Policie České republiky odstranit takové zařízení v případě, že je využíváno k vyvolání bezpečnostní hrozby nebo jiné aktivity ohrožující veřejný nebo jiný zákonem chráněný zájem.

Shodně s legislativním záměrem Ministerstva vnitra je proto důležité, aby také Vojenské policii bylo umožněno čelit zejména závažným bezpečnostním hrozbám vyplývajícím ze zneužívání dálkově radiově řízených zařízení (UAV, dálková iniciace výbušných zařízení, ochrana proti odposlechům). Rušení těchto elektronických zařízení by Vojenská policie aplikovala pouze v nezbytném rozsahu zejména při výkonu ochranné služby, pyrotechnické služby, kriminální služby a služby ochrany objektů, a to s primárním cílem chránit životy a zdraví občanů a majetkové hodnoty ve velkém rozsahu.

S uvedeným oprávněním úzce souvisí také možnost zamezení provozu bezpilotního systému, který je, jak zřetelně ukazují zejména zahraniční zkušenosti, způsobilý ohrozit životy a zdraví osob a bezpečnost chráněných objektů.

- **Dohled nad bezpečností provozu vozidel**

Detekování nedostatečnosti existence právní úpravy v této oblasti souvisí s výše uvedeným doplněním působnosti Vojenské policie v oblasti zajišťování bezpečnosti ozbrojených sil cizích států v případech, že pobývají nebo projíždějí územím České republiky. V těchto případech je nutné do zákona o Vojenské policii doplnit oprávnění Vojenské policie vůči vozidlům ozbrojených sil cizích států a jejich řidičům.

- **Schvalování technické způsobilosti vojenských vozidel**

K naplňování úkolu schvalování technické způsobilosti vojenských vozidel podle § 4 odst. 1 písm. j) zákona o Vojenské policii nejsou současnou právní úpravou dány některé důležité atributy, jako např. obsah žádosti o schválení technické způsobilosti vojenských vozidel, určení zkušebny k provedení zkoušek, výjimka, kdy nemusí být zkoušky provedeny, ustanovení o nákladech za provedení zkoušek nebo lhůta k jejímu vyřízení. Podle § 32 odst. 1 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, schvaluje technickou způsobilost vojenských vozidel Vojenská policie podle zákona o Vojenské policii; jak je uvedeno výše, v zákoně o Vojenské policii tato úprava není provedena v potřebném rozsahu, tedy dostatečně, přičemž se nelze opřít ani o podrobnosti postupů při schvalování technické způsobilosti vojenských vozidel stanovených vyhláškou č. 100/2018 Sb., o technické způsobilosti a pravidelných technických prohlídkách vojenských vozidel. Rozsah zmocnění pro právní úpravu provedenou citovanou vyhláškou umožňuje normativně regulovat právní vztahy v oblasti zakotvení:

- druhů a kategorií vojenských vozidel a vojenských pracovních strojů a způsobu schvalování jejich technické způsobilosti,
- podmínek uznávání osvědčení o schválení typu vojenského vozidla vydaného jiným státem,
- technických podmínek, konstrukce a provedení vojenských vozidel a možných výjimek,
- předpokladů technické nezpůsobilosti a zákazu provozu vojenských vozidel,
- doplňkové výstroje a vybavení vojenských vozidel a
- způsobu a termínů provádění pravidelných technických prohlídek vojenských vozidel, pravidelných měření emisí vojenských vozidel a zkoušek určených technických zařízení vojenských vozidel.

Z uvedeného je zřejmé, že provedení požadované úpravy ve vyhlášce č. 100/2018 Sb. brání nedostatek zákonného zmocnění, když navíc předmět této úpravy, tedy obsah žádosti o schválení technické způsobilosti vojenských vozidel, určení zkušebny k provedení zkoušek, výjimka, kdy nemusí být zkoušky provedeny, ustanovení o nákladech za provedení zkoušek a lhůta k vyřízení žádosti, svědčí pro nezbytnost úpravy zákonnou formou.

- **Okolnosti, kdy není vojenský policista povinen provést úkon**

Další nedostatečnost právní úpravy byla shledána v oblasti stanovení výluk z plnění úkolů vojenským policistům, které jsou v současné době upraveny v § 23 zákona o Vojenské policii. Dosavadní praxe prokázala, že v případech, kdy je zřejmé, že svěřený úkol nemůže vojenský policista z objektivních důvodů úspěšně dokončit a že je tedy pouze formální snahou nebo naopak vysokým, nepřiměřeným rizikem v zahájených činnostech pokračovat, neexistuje právní jistota pro ukončení činnosti, tedy pro racionální a účelný postup. Stejný nedostatek je pak shledán pro případy, kdy vojenský policista plní úkoly při používání operativně pátracích prostředků nebo zabezpečovací techniky.

- **Oprávněné zastírání příslušnosti vojenského policisty k Vojenské policii při plnění specifických úkolů**

S cílem zefektivnit plnění úkolů v oblasti kriminální služby, a to zejména při šetření závažné trestné činnosti, je také nutno doplnit právní úpravu o oprávnění vojenského policisty zastírat příslušnost k Vojenské policii, kdy důvodem je plnění úkolů při používání operativně pátracích prostředků nebo zabezpečovací techniky.

- **Činnosti vojenského zkušební komisaře řidičů**

V zákoně o Vojenské policii byl rovněž shledán deficit existence právní úpravy okruhu osob, u kterých je oprávněn vojenský zkušební komisař řidičů provádět zkoušky odborné způsobilosti k řízení vozidel ozbrojených sil České republiky.

- **Poskytování krátkodobé ochrany osobám**

V souvislosti s odhalováním, prověřováním a vyšetřováním závažné trestné činnosti se mohou některé osoby dostat do bezpečnostního rizika resp. ohrožení života a zdraví. Novým oprávněním, které je nezbytné do zákona o Vojenské policii doplnit, je také oprávnění k poskytování krátkodobé ochrany osob.

- **Vydání a odnětí věci v souvislosti s šetřením přestupku**

Oprávnění k odnětí věci je v zákoně o Vojenské policii upraveno již v současné době, a to v § 40. V kontextu změn v oblasti odpovědnosti za přestupky se však tato úprava již jeví jako neaktuální a nedostatečná, a to jednak pro případy propadnutí nebo zabránění věci, kdy se již nepřihlíží k hodnotě, vyžaduje-li to bezpečnost osob nebo majetku nebo jiný obdobný obecný zájem, jednak pro absenci úpravy podmínek odnímání specifické skupiny věcí, kterou jsou omamné nebo psychotropní látky nebo prekursory drog, pro něž je nutné upřesnit režim „nevydání“ věci po ukončení řízení. I v tomto případě je navrhována jednotná úprava se stejnorodými oprávněními příslušníků Policie České republiky.

- **Užití donucovacích prostředků**

Ustanovením § 45 zákona o Vojenské policii je upraven výčet a podmínky užití donucovacích prostředků. V praxi se však ukázalo, že s ohledem na jednoznačnost právní úpravy a reálný výkon praxe v této oblasti není úprava dostatečná a vojenským policistům neposkytuje potřebnou oporu pro plnění jim svěřených úkolů zejména, kde by případně mohlo docházet ke kolizi základních lidských práv a svobod a provádění úkonů sledujících ochranu veřejného zájmu. Ustanovení § 45 zákona o Vojenské policii proto musí být doplněno, a to o podrobnější úpravu podmínek užití elektrických donucovacích prostředků, o stanovení předpokladů pro použití pout a prostředku k zamezení prostorové orientace, včetně podmínek použití některých donucovacích prostředků v případě zákroku proti skupině osob.

- **Projednávání přestupků**

Ve vztahu k nové úpravě odpovědnosti za přestupky byla jako neefektivní vyhodnocena úprava projednávání přestupků Vojenskou policií tak, jak je v současné době provedena příslušnými zákony; tato úprava dosud ne vždy umožňuje, aby vojenský policista projednal přestupek příkazem na místě, což je v řadě případů pro obě strany řízení neefektivní a zatěžující. Návrhem zákona jsou proto tyto případy napravovány a vojenským policistům je zakládáno oprávnění využít v daných případech projednání spáchání přestupku příkazem na místě.

- **Výcvik vojenských policistů mimo vojenské objekty**

V současné době Vojenská policie provádí některé druhy výcviku v podmínkách vojenských výcvikových zařízení a objektů pouze s velkými obtížemi, případně vůbec. Důvodem je především specifická činnost Vojenské policie, která klade zvláštní nároky na výcviková zařízení a objekty, a proto jsou běžně využívaná vojenská výcviková zařízení a objekty buď ne zcela vhodná, nebo nepostačující svou kapacitou. Organizace a příprava plnohodnotného a kvalitního výcviku specialistů Vojenské policie je proto v současné době náročná a spojená s celou řadou obtíží, což by vzhledem k zájmu na přípravě vojenských policistů k bezvadnému a rutinnímu plnění jim svěřených úkolů mělo být zcela mimořádnou

výjimkou, nikoliv pravidlem. Bylo by proto vhodné, aby současná právní úprava byla doplněna o variantní možnost provádění tohoto výcviku také mimo prostory vojenských výcvikových zařízení a objektů, pokud tyto splňují předpoklady pro konkrétní výcvik a pokud o tom rozhodne náčelník Vojenské policie. Taková úprava navíc výrazně usnadní provádění společného výcviku Vojenské policie s příslušníky Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky nebo Celní správy České republiky.

II. 2 Dopady návrhu zákona ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava v oblastech podle subkapitoly II. 1 neobsahuje žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení nebo vedla k diskriminaci.

Navrhovaná právní úprava nepřipouští diskriminační přístup. Povinnosti jsou stanoveny pro všechny občany (fyzické osoby) bez rozdílu pohlaví, náboženské či politické příslušnosti. Návrh je v souladu zejména s čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované ve Sbírce zákonů pod č. 209/1992 Sb.), neboť zaručuje stejná práva a povinnosti bez diskriminace založené na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení.

II. 3 Dopady návrhu zákona ve vztahu k zásadě zachování principu rovnosti žen a mužů

Z hlediska principu rovnosti žen a mužů je návrh zákona neutrální, neboť navrhovaná právní úprava v oblastech podle subkapitoly II. 1 nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost žen a mužů a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

Případné rozdíly ve specifických případech (jak co do postavení vojenského policisty, tak co do shodného účelu úkonů vykonávaných vůči mužům nebo ženám) vycházejí z fyziologických rozdílů mužů a žen a zajištění jejich specifických práv; v těchto případech naopak úprava zohledňuje objektivní předpoklady vyvolávající rozdílnou právní úpravu nebo přístup k tomu kterému pohlaví právě při respektování jeho odlišností a ochrany jejich specifických práv (např. požadavek na způsob provedení prohlídek u žen nebo odebrání biometrických údajů u nich).

III. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Nezbytnost předložení návrhu zákona vyplývá v obecných mezích již ze skutečností uvedených v kapitolách I. a II. obecné části důvodové zprávy. Provedená analýza věcného a skutkového stavu pak přesněji vymezila oblasti provedení nutné normativní úpravy, resp. okruhy v praxi velmi pociťované absence jednoznačně předvídatelné úpravy okruhů právních vztahů, umožňujících výkon působnosti Vojenské policie komplexně, profesionálně a na srovnatelné úrovni s bezpečnostními sbory, jimž byly svěřeny srovnatelné úkoly prováděné za shodným účelem.

K jednotlivým oblastem identifikovaným jako nedostatek dosavadní právní úpravy působnosti a podmínek plnění úkolů Vojenské policie podle subkapitoly II. 1 obecné části důvodové zprávy:

III. 1

Prvním problémem, na který se navrhovaná úprava zaměřuje, je nedostatečné vymezení působnosti Vojenské policie z hlediska provázanosti jejích úkolů, výkonu očekávaných činností a skutečných potřeb praxe. Podle současného znění § 1 zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), Vojenská policie plní úkoly policejní ochrany Ministerstva obrany, ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit ministerstvo.

Praktická aplikace působnosti Vojenské policie ve vztahu k vojenským objektům a vojenskému materiálu, tak jak jsou definovány v § 2 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nevyvolává žádné pochybnosti. K určitým nejasnostem ve výkladu docházelo při uplatňování působnosti Vojenské policie v případech, kdy byl páčán trestný čin nebo přestupek proti ostatnímu majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany. Šlo především o působnost Vojenské policie ve vztahu k hospodaření příspěvkových organizací nebo státních podniků v působnosti Ministerstva obrany.

Novelizací § 12 odst. 2 písm. e) trestního řádu došlo k rozšíření působnosti pověřených orgánů Vojenské policie (viz kapitola I), která zmíněný nedostatek právní úpravy napравиła. Působnost těchto pověřených orgánů je dána v řízení o trestných činech příslušníků ozbrojených sil a osob, které páčají trestnou činnost proti příslušníkům ozbrojených sil ve vojenských objektech, proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo proti ostatnímu majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit Ministerstvo obrany nebo jím zřízené organizační složky státu, popřípadě, s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace, jež Ministerstvo obrany zřídilo nebo založilo.

Z výše uvedeného je zřejmý problém, který je třeba konstatovat, a to, že není důvodné, aby jedna ze služeb Vojenské policie (kriminální služba) měla rozdílně stanovenou působnost v oblasti policejní ochrany určité části majetku státu. A nejen to, praxe ukazuje na potřebu rozšíření, resp. širšího sjednocení působnosti ve smyslu výše uvedeného i u dalších služeb Vojenské policie (dopravní, pořádkové a ochranné), neboť např. příspěvkové organizace se často obracejí na Vojenskou policii s požadavky na provedení úkonů vůči osobám, které se v jejich objektech dopouštějí protiprávních jednání (např. poškozování majetku, výtržnosti, vzájemné napadání).

III. 2

Dalším problémem stávající právní úpravy je skutečnost, že působnost Vojenské policie se nevztahuje na jednotky ozbrojených sil cizích států, např. jednotky členských států NATO, a to jak při jejich průjezdu a pohybu na území České republiky, tak i v případě společného působení v operačním nasazení v zahraničí nebo při cvičeních. Většina naznačených případů se děje v rámci uzavřených mezinárodních smluv nebo dohod, které však nepokrývají celou škálu potřeb policejní ochrany zmíněných jednotek nebo jejich příslušníků. S tímto problémem je přímo propojena taktéž chybějící osobní působnost Vojenské policie vůči příslušníkům jednotek ozbrojených sil cizích států, které na území České republiky působí na základě smluvních závazků.

III. 3

V dosavadní právní úpravě chybí konkrétní možnost samostatného působení jednotky Vojenské policie v zahraničí, např. při plnění mise policejního výcviku národních vojenskopolicejních jednotek na území cizích států v rámci příslušných zahraničních operací (konkrétní zkušenost je z minulých období z působení Vojenské policie v Iráku) nebo možnost působení jednotky Vojenské policie v součinnosti s jednotkami spojenců bez účasti ozbrojených sil České republiky v místě plnění konkrétních úkolů. V souvislosti se zkušenostmi z dřívějšího působení Vojenské policie v zahraničí se tato chybějící možnost jeví jako nedostatek.

Zcela nedostatečně je nyní upravena otázka možnosti působení vojenského policisty na území cizích států. Na základě potřeby působení vojenských policistů např. ve strukturách aliančních prvků velení a řízení jsou vojenští policisté zařazováni na konkrétní služební místa, kde je vyžadováno, aby úkoly plnil odborně připravený vojenský policista. Podle dosavadní platné úpravy však vojenský policista, který je přeložen na takové místo, ztrácí převelením mimo organizační strukturu Vojenské policie postavení, povinnosti a oprávnění vojenského policisty. Na tuto skutečnost navazuje potřeba zajištění odborného řízení, které by měl zabezpečit náčelník Vojenské policie.

III. 4

Vojenská policie může být v rámci výkonu policejní ochrany konfrontována s věcmi, které mohou představovat závažné bezprostřední ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. Nedostatkem právní úpravy je chybějící možnost hrozbu takové věci eliminovat, a to např. také až jejím zničením.

III. 5

Rušení provozu elektronických komunikací je závažným zásahem do nerušeného používání těchto prostředků. Využívání rušení je proto vázáno přísně jen na závažné bezpečnostní hrozby, které vyplývají ze zneužívání těchto prostředků k útokům na lidské životy a majetkové hodnoty. Chybějící právní úprava je závažným nedostatkem, který znemožňuje Vojenské policii efektivně plnit její úkoly, zejména v oblasti ochranné služby, kde je plně odpovědná za ochranu životů a zdraví chráněných osob (občanů České republiky, ale také představitelů cizích států při jejich návštěvách v České republice). Pozitivní a přesná úprava potřebných oprávnění je pro výkon policejní ochrany v působnosti Vojenské policie nezbytná.

III. 6 *Dohled nad bezpečností a plynulostí provozu vozidel*

Současná právní úprava dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu vozidel, a to provozu vozidel ozbrojených sil, tak i ostatních vozidel v souvislosti s provozem vozidel ozbrojených sil nebo při jejich pohybu ve vojenských objektech je nedostatečně upravena právě vzhledem k pohybu vozidel ozbrojených sil cizích států. Pokud bychom na tato vozidla pohlíželi jako na jakákoliv jiná vozidla, pak by se na ně vztahovala působnost Vojenské policie pouze ve vojenských objektech. Z pohledu potřebnosti rozšíření působnosti Vojenské policie na policejní ochranu ozbrojených sil cizích států při jejich pobytu nebo pohybu po území České republiky (viz odůvodnění k subkapitole III. 2), je nezbytné upravit také ustanovení o dohledu nad bezpečností provozu vozidel.

III. 7

Schvalování technické způsobilosti vojenských vozidel, je jako úkol Vojenské policie stanoven § 4 odst. 1 písm. j) zákona o Vojenské policii. Žádné bližší podrobnosti platný zákon

nestanovuje. Dosavadní praxe však prokázala, že některé zásadní náležitosti související s procesem schvalování technické způsobilosti vojenských vozidel stanoveny být musí, a to vzhledem k nezbytnosti zajištění jednotných a předvídatelných podmínek schvalovacího řízení, ale i efektivnosti jeho postupu. Vzhledem k tomu, že se jedná především o stanovení náležitostí žádosti o schválení technické způsobilosti a procesních lhůt, nelze takovou úpravu provést jiným způsobem, než zákonem (čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky) (k tomu viz také subkapitola II. 1, bod „Schvalování technické způsobilosti“).

III. 8

V praktické činnosti, zejména pověřených orgánů Vojenské policie se vyskytují situace, za nichž je nezbytné zastírání příslušnosti k Vojenské policii. Tato nezbytnost je však z pohledu platné právní úpravy problematická a zákon s touto eventualitou nepočítal. Zejména při samostatném plnění úkolů kriminální služby Vojenské policie při použití civilního oděvu, kde se vojenský policista pohybuje zpravidla sám, není žádoucí, aby byla zjevná či proklamovaná jeho příslušnost k Vojenské policii. Nejenže by vojenský policista nemohl efektivně plnit svůj úkol, ale naopak by to mohlo v konečném důsledku vést k ohrožení jeho zdraví, popřípadě i života.

III. 9

Vojenský zkušební komisař řidičů provádí v souladu se zákonem zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o řidičská oprávnění k řízení vozidel ozbrojených sil České republiky. Podle platné právní úpravy se však tato činnost vztahuje pouze na vojáky v činné službě. Jako nezbytné se však jeví oprávnit tyto vojenské zkušební komisaře řidičů k provedení zkoušek odborné způsobilosti u všech osob určených k řízení těchto vozidel, které jsou připravovány ve vojenské autoškolě, což by vedlo k celkovému zefektivnění procesu přípravy řidičů. Obdobně se jeví i nutnost zabezpečení zkoušky odborné způsobilosti řidičů, jejichž výcvik a výuka jsou pro potřeby Ministerstva obrany realizovány formou nákupu služby u civilních autoškol.

III. 10

Ustanovení § 4 odst. 1 písm. k) zákona o Vojenské policii ukládá Vojenské policii zajišťovat ochranu a doprovod ministra obrany a jím určených osob, ale postrádá úpravu krátkodobé ochrany osob v návaznosti např. na jejich možné ohrožení v souvislosti s vedeným trestním řízením. Doplnění zákona o toto oprávnění je nezbytné, neboť krátkodobou ochranu osob nelze pod dosavadní právní úpravu zahrnout.

III. 11

Podle zákona o odpovědnosti za přestupky se v případě propadnutí (či zabrání) věci nepřihlíží k hodnotě věci, vyžaduje-li to bezpečnost osob nebo majetku nebo jiný obdobný obecný zájem. Propadnutí či zabrání věci správním orgánem zpravidla předchází odnětí věci vojenským policistou, který byl podle stávající úpravy povinen poměřovat hodnotu věci se závažností porušení zákona. Tuto obecnou úpravu je nutné promítnout také do všech specifických právních předpisů, které na jejím základě stanoví podmínky postupu v konkrétních případech, a to v zájmu požadované harmonizace jednotlivých právních předpisů tak, aby byl pro shodné případy zajištěn předvídatelný a jednotný postup řešení (šetření) dané věci. Navrhovaná změna tedy zajišťuje soulad mezi obecnou a zvláštní normou.

III. 12

Dosavadní znění § 42 stanoví vojenskému policistovi za zákonem vymezených skutečností používat nástrahové prostředky a zabezpečovací techniku; využitá terminologie je

však praxí překonaná a i v dalších právních předpisech již nepoužívaná; v současné době v zákoně působí zavádějícím způsobem s negativními důsledky na aplikaci tohoto ustanovení v praxi. V souladu se zněním čl. 40 odst. 1 Legislativních pravidel vlády jsou proto užitá slova „nástrahové prostředky“ zrušena a je využito pouze pojmu „zabezpečovací technika“ (viz např. § 72 zákona o Policii České republiky).

III. 13

Ačkoliv v praxi nečiní potíže vymezení pojmu zákrok, jímž je úkon, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití, pro vyšší míru právní jistoty jak samotných vojenských policistů, tak i osob, vůči kterým je takový „zákrok“ veden, je vzhledem k věcně i právně bezvadnému průběhu takového zákroku potřebné zákonem upravit podmínky „použití síly nebo hrozby jejího použití“; zákonné vymezení těchto podmínek umožní provést vyhodnocení (test proporcionality) ve všech případech, kdy zákrok zasahuje do základních práv a svobod, avšak jejich účinky jsou dočasně vzhledem k ochraně veřejného zájmu omezeny, avšak vždy přiměřeně síle chráněného veřejného zájmu. V návrhu zákona je proto navrženo - vedle dosavadní úpravy - také doplnění úpravy podmínek užití elektrických donucovacích prostředků a pout.

Ze stejných důvodů je také nezbytné vymezit v zákoně výjimky z omezujících podmínek používání donucovacích prostředků. Návrh vychází z praktických zkušeností při zákrocích proti skupinám osob, zejména o větším počtu, kdy nelze vůbec nebo jen stěží registrovat, zda se v davu nachází některá z osob, proti kterým by se za jiných okolností určené donucovací prostředky nesměly použít.

III. 14

Další identifikovanou oblastí nedostatečné právní úpravy je problém provádění výcviku vojenských policistů mimo vojenské objekty a zařízení (viz subkapitola II.1). Specifika plnění úkolů Vojenské policie mnohdy vyžadují provádět výcvik v jiných podmínkách, než které nabízejí výcviková zařízení Ministerstva obrany ve vojenských objektech a zařízeních. Mnohdy je nezbytné provádět společný výcvik s příslušníky Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky nebo Celní správy České republiky. Na tato specifika výcviku je nezbytné reagovat z pohledu potřeb jeho maximální efektivity, ale také nákladovosti. Toto vše musí zhodnotit před povolením výcviku náčelník Vojenské policie, který by o provádění výcviku měl z pohledu jeho postavení a odpovědnosti rozhodovat.

III. 15

Dlouhodobá praxe s užíváním zákona o Vojenské policii v každodenní praxi prokázala, že v zákoně chybí výklad některých pojmů, které jsou tak užívány s odlišným významovým obsahem. Do zákona je proto navrhováno ustanovení, ve kterém jsou identifikované pojmy s výkladovými problémy definovány, což do budoucna vytvoří předpoklady pro jednotné a zcela zřejmé užívání a výklad těchto pojmů, resp. ustanovení, ve kterých jsou užity. Zákonem by tedy na základě provedeného vyhodnocení do budoucna měly být jednotně definovány pojmy „prohlídka fyzické osoby“, a to včetně způsobu jejího provádění, „hledaný voják“, „pohřešovaný voják“ a „zbraň“; návrh zákona se rovněž v rámci definičních pojmů vypořádává s právním stavem věci v oblasti odpovědnosti za přestupky, když stanoví, že tam, kde zákon doposud užívá pojem přestupek, rozumí se tím rovněž jakékoli jednání mající znaky přestupku.

III.16

Efektivita plnění úkolů a výkon služby zejména dopravně pořádkové služby Vojenské policie jsou doposud negativně ovlivňovány v současné právní úpravě chybějícím oprávněním vojenského policisty projednat přestupek v působnosti Vojenské policie příkazem na místě. Toto oprávnění není nové, jde o zachování nezbytné kontinuity právní úpravy na čas přerušené, a tedy bez možnosti využití přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb. (§ 112 odst. 6), byť zákon č. 250/2016 Sb. s ukládáním pokut příkazem na místě ve prospěch Vojenské policie počítá [§ 91 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb.].

IV. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná úprava odpovídá ústavnímu pořádku České republiky a ve všech aspektech svého provedení vychází ze zásad normotvorby vymezených především ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Návrh zákona se v obecné rovině dotýká čl. 3 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (zákaz diskriminace), čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (zákaz neoprávněného shromažďování, zveřejňování nebo jiného zneužívání údajů o své osobě), čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví) a čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (zásada přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod). Návrh zákona je s těmito ustanoveními v souladu, není v rozporu ani s jinými ustanoveními předpisů tvořícími ústavní pořádek České republiky.

Ze základních práv a svobod deklarovaných Listinou základních práv a svobod jako hodných zvláštního zřetele a ústavní ochrany jsou pro návrh zákona relevantní:

- čl. 2 odst. 2, a to co do vztahu zákonné úpravy a výkonu veřejné moci,
- čl. 7, a to co do vztahu podmínek pro zajištění výkonu práva na nedotknutelnost osoby, a jejího soukromí, resp. omezení tohoto práva výlučně jen v případech stanovených zákonem,
- čl. 8, a to ve vztahu ke garantování osobní svobody a závazku státu stanovit zákonem případy, které považuje za důvodné pro omezení práva zákazu stíhání nebo zbavení svobody,
- čl. 10, a to ve vztahu k výkonu práva na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a ochrany jména a k ochraně před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.

Právní úprava je navrhována tak, aby byla v souladu se zásadami zákonnosti, legitimacy cílů a přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod. Předkládaný návrh zákona směřuje k tomu, aby Vojenská policie disponovala potřebnými informacemi pro plnění svých úkolů a současně nástroji garantujícími jejich profesionální, účelné a účinné řešení, tedy aby byla schopna předcházet nebo odstraňovat negativní jevy, anebo alespoň minimalizovat následky.

Lze tedy konstatovat, že navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

V. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s právem Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie, a s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva

Obecně problematika policejní činnosti vojenských policíí není předmětem komunitární úpravy – práva Evropské unie.

Návrhem zákona jsou ve vztahu k nově doplňovaným ustanovením

- § 3 transponovány části Rozhodnutí Rady 2008/615/SVV ze dne 23. června 2008 o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti,
- § 25a a § 25b transponovány také části směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody a
- § 25b části první je provedením též části směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení.

Návrh zákona na základě provedeného vyhodnocení naplňuje požadavky kladené na zajištění souladu s právem EU, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie a lze ho aplikovat ústavně konformním způsobem, tedy tak, aby byla maximálně šetřena práva jednotlivců, garantovaná články 8, 10 odst. 1 a 2, 11, 12 a 13 Listiny.

VI. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, naopak je jím realizován závazek České republiky zajistit ochranu ozbrojených sil členských států NATO při plnění jejich úkolů na území České republiky.

Návrhem zákona je rozšiřována působnost Vojenské policie na jednotky ozbrojených sil cizích států, např. NATO, a to při ochraně a doprovodu kolon jejich techniky při jejich průjezdu nebo pobytu na území České republiky, ale i v případě společného působení v zahraničních misích, operacích nebo společných cvičeních. Navrhovaná úprava v této oblasti je reakcí na závazky České republiky přijaté *Dohodou mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil*, se kterou vyslovil souhlas Parlament České republiky a která byla vyhlášena sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 1/2002 Sbírky mezinárodních smluv, a to v oblasti poskytování ochrany ozbrojeným silám cizího státu na území České republiky. V článku VII odst. 11. Dohody mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil je stanoveno: „Každá smluvní strana bude usilovat o přijetí takových legislativních ustanovení, která považuje za nezbytné k zajištění přiměřené bezpečnosti a ochrany zařízení, vybavení, majetku, záznamů a oficiálních informací jiných smluvních stran na jejím území a pro potrestání osob, které porušují zákony přijaté k tomuto účelu“.

Jak je již uvedeno v kapitole III obecné části důvodové zprávy, byly Ministerstvem obrany vyhodnoceny dosavadní zkušenosti se zajišťováním ochrany ozbrojených sil členských států Severoatlantické smlouvy při plnění jejich úkolů na území České republiky,

a to zejména co do zákonné opory jejího provádění Vojenskou policií jako logickým a organizačně i věcně nejvhodnějším nositelem této povinnosti. Řešení zjištěné absence jejího provedení, a tedy nedostatečné promítnutí uvedené Dohody mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil do právního řádu České republiky, je promítnuto do návrhu zákona.

VII. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

VII. 1 Dopady na státní a ostatní veřejné rozpočty

V souvislosti s přijetím navrhovaného zákona se nepředpokládá navýšení výdajů na činnost Vojenské policie.

Rozšíření působnosti navrhované v § 1 zákona na Vojenskou policii jako celek, nezakládá důvod navyšování výdajů na Vojenskou policii. V rámci stávajících sil a prostředků Vojenské policie (všech jejích služeb, zejména kriminální, pořádkové, dopravní a ochranné) dojde podle potřeby k nastavení priorit zaměření jejich činnosti. Případně vzniklé náklady proto budou zcela marginální povahy a nevyvolají žádné nové požadavky na státní, ani jiné veřejné rozpočty.

VII. 2 Dopady na podnikatelské prostředí

Návrh zákona nevyvolává žádné nové dopady na podnikatelské prostředí jako takové. V konkrétních odůvodněných případech využití oprávnění vojenských policistů při plnění úkolů Vojenské policie může do veřejného zájmu jednotlivých podnikatelů zasáhnout. Je tomu např. při použití rušení elektronických zařízení. Navrhovaná úprava využívá analogie s již existujícími, obdobnými oprávněními např. Policie České republiky i Armády České republiky a je založena na věcně objektivních důvodech.

Konkrétní dopad na podnikatelské prostředí nebude nijak zásadní. Toto tvrzení lze odvozovat z ročních zpráv, které předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky Policie České republiky. Účinky rušení provozu elektronických komunikací se pohybují v minimálním prostorovém rozmezí (do desítek metrů) od místa nálezu podezřelého předmětu nebo nástražného výbušného systému, vzhledem k okolnímu prostředí místa zásahu (budovy, terén apod.). Rovněž se nepředpokládá, že by výcvik ve využívání těchto opatření výraznějším způsobem zasahoval do provozu elektronických komunikací.

VII. 3 Dopady do životního prostředí

V souvislosti s předkládaným návrhem zákona se vzhledem k jeho obsahu nepředpokládají dopady na životní prostředí.

VII. 4 Sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny

S přihlédnutím k věcnému obsahu návrhu zákona, ale také jeho účelu, je zřejmé, že aplikace jednotlivých ustanovení nemůže mít žádné dopady do sociální oblasti jak v obecném rozsahu, tak vůči specifickým skupinám obyvatel. Návrh zákona předmětem regulovaných vztahů není způsobilý v krátkodobém nebo dokonce v dlouhodobém horizontu ovlivňovat

postavení specifických skupin obyvatel, měnit jejich postavení sociální nebo ekonomické, a to ani co do příznivých účinků na tyto skupiny, zejména pak na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením nebo národnostní menšiny.

VIII. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z navrhované právní úpravy neplynou nepříznivé důsledky pro plnění povinností v oblasti ochrany soukromí a osobních údajů a je jím respektována ochrana osobních údajů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a jeho adaptační právní úpravou, tedy se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Návrh zákona se specificky nezabývá oblastí ochrany osobních údajů, neboť ta byla v zákoně o Vojenské policii kompletně nově upravena s účinností do 24. dubna 2019 v souvislosti s implementací nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), a to zákonem č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů (část třicátá první).

Zákon č. 111/2019 Sb. svou úpravou současně zajistil soulad zákona o Vojenské policii se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV; sám předmět návrhu zákona však neřeší právní vztahy, které jsou citovanou směrnicí dotčeny.

Na základě uvedeného je zřejmé, že k návrhu zákona není objektivně možné provést zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů, neboť navrhovaná řešení se vztahují k odlišným okruhům právních vztahů, než je ochrana soukromí a osobních údajů; pro samotný zákon o Vojenské policii jsou požadavky kladené na zajištění souladu s právem EU regulující ochranu osobních údajů i se zákonem č. 110/2019 Sb., včetně čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, zajištěny tak, jak je uvedeno výše a zákon tedy i v tomto případě lze aplikovat ústavně konformním způsobem.

IX. Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Navrhovaná úprava sjednocení rozsahu obecné působnosti a pravomoci Vojenské policie se promítá do činnosti vojenských policistů, kteří plní úkoly Vojenské policie v jednotlivých službách.

V souvislosti s výkonem činností pověřeného orgánu Vojenské policie, tzn. nejen v oblasti prověřování, ale také vyšetřování trestných činů, nelze zcela vyloučit, že osoby služebně činné v policejním orgánu se mohou stát „terčem“ korupčních nabídek ze strany obviněných. Obdobné riziko nelze vyloučit ani v oblasti výkonu dopravní a pořádkové služby při kontrolách provozu vojenské techniky, zejména vozidel ozbrojených sil. Podobnému

riziku mohou být vystaveni v rámci výkonu své činnosti a pravomoci také vojenští zkušební komisaři řidičů. Tato rizika však nejsou nová a doposud byla eliminována vytvořeným systémem preventivních opatření, ale také důsledné následné kontroly. Tento systém podléhá průběžnému vyhodnocování, a tedy je schopen včas a dostatečným způsobem reagovat na případná vychýlení z normy a očekávaných postupů.

Dalším nástrojem, který by mohl být v praxi případně využit, je úprava provedená trestním zákoníkem definováním trestných činů podplacení a nepřímé úplatkářství; v daném případě již preventivním účinkem, ale následně též hrozbou trestního stíhání lze účinně předejít, popřípadě eliminovat důsledky korupčního jednání, a to jak vůči samotnému pachateli, tak vůči osobám s korupčním potenciálem z té, či oné strany, tedy jak vůči tomu, kdo úplatek nabídl, poskytl nebo slíbil, tak i vůči tomu, kdo o úplatek žádá, úplatek si dal slíbit nebo jej přijal. Je-li pachatelem trestného činu přijetí úplatku úřední osoba, jde navíc o okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, kde hrozí trest odnětí svobody tři léta až deset let (v případě, kdy byl tento trestný čin spáchán v úmyslu opatřit sobě nebo jinému značný prospěch, je dána trestní sazba pět až dvanáct let). A rovněž v případě podplacení je skutečnost, že byl tento trestný čin spáchán vůči úřední osobě, okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby (pachateli v tomto případě hrozí podle § 332 odst. 2 trestního zákoníku trest odnětí svobody jeden až šest let).

Z hlediska závěrů legislativních úkonů provedených při přípravě návrhu zákona je však nutné uvést, že vyhodnocení dosavadních zkušeností Vojenské policie v této oblasti prokázalo, že do současné doby se ve Vojenské policii tato forma trestného jednání neprojevila, a to ani ze strany příslušníka Vojenské policie, ani ze strany osoby, vůči které úkon Vojenské policie směřoval.

Předkládaný návrh zákona umožňuje vzhledem k předmětu jím navrhované regulace a způsobu jejího provedení konstatovat, že jeho dopady v zásadě vylučují vazbu mezi ním a potencionálním vlivem na vyvolání vzniku korupčního prostředí. Vzhledem k obsahu právní úpravy tak nebyla shledána žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání.

V rámci posuzování korupčních rizik byla dále hodnocena tato kritéria:

1. **Přiměřenost**

Předmětný návrh zákona je svým rozsahem přiměřený množině vztahů, které má upravovat. Úprava neúměrně nerozšiřuje kompetence orgánu veřejné moci.

2. **Efektivita**

Již účel předložení návrhu zákona směřuje ke zvýšení efektivity plnění úkolů Vojenské policie a zajištění předvídatelnosti podmínek, které jednak umožňují svěřené úkoly plnit, jednak podporují obecný výkon působnosti svěřené Vojenské policii.

3. **Odpovědnost**

Tato oblast zůstává oproti dosavadnímu, praxí prověřenému stavu beze změny. Jakékoliv riziko spočívající v případné kolizi více subjektů nebo naopak dovozování, kdo je odpovědným subjektem, je zcela vyloučeno, a jsou tak eliminovány možné zdroje korupčního rizika.

4. **Opravné prostředky**

Rovněž v této oblasti nedojde přijetím návrhu zákona k žádné změně.

5. Kontrolní mechanismy

Ani v této oblasti nedojde přijetím návrhu zákona k žádné změně.

X. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona vyvolá přímé důsledky do oblasti obrany České republiky, neboť jeho přijetím (resp. jeho účelem) je zkvalitnění a zefektivnění podmínek pro výkon služby vojenských policistů při policejní ochraně Ministerstva obrany, ozbrojených sil České republiky, vojenských objektů, vojenského materiálu i ostatního majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit jak ministerstvo, tak jím zřízené organizační složky státu, nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace, které ministerstvo zřídilo nebo založilo. Lze tedy říci, že samotným účelem navrhované úpravy je vyvolat (pozitivní) dopady do oblasti zajišťování obrany České republiky, a to dokonce s možnými přesahy dopadů do oblasti vnitřní bezpečnosti (bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, ostraha objektů s vyloučením negativních důsledků jejich poškození nebo zneužití apod.). Je totiž zřejmé, že tam, kde je účinně zajištěna ochrana Ministerstva obrany, ozbrojených sil České republiky, vojenských objektů, vojenského materiálu i ostatního majetku státu tak, jak je uveden shora, lze zcela nerušeně realizovat opatření směřující k zajišťování obrany České republiky, aniž by bylo nutné plýtvat specializovanými silami a prostředky na zajišťování těchto úkolů, popřípadě řešit důsledky provádění uvedené ochrany těmi, kdo k ní nejsou určeni a vycvičeni.

Rozšíření působnosti Vojenské policie umožní také efektivně plnit úkol policejní ochrany jednotek ozbrojených sil cizích států při jejich průjezdu nebo pobytu na území České republiky a jejich materiálu (k tomu viz kapitola I. obecné části důvodové zprávy).

Zvláštní část

K části první, čl. I

K bodu 1 (§ 1 až 5):

Bodem 1 je navrhováno nové znění hlavy I části první zákona o Vojenské policii, přičemž společně s navrhovanými věcnými změnami je nově navrhováno rovněž logické provázání jednotlivých ustanovení této hlavy. Nově tedy na sebe navazuje úprava působnosti Vojenské policie, personální složky Vojenské policie, územní působnosti pro plnění úkolů Vojenské policie, adresátů, vůči kterým Vojenská policie působí a úkolů Vojenské policie. Důsledkem této úpravy je zrušení dosavadní hlavy II, neboť její obsah se přesunul do hlavy I, která v současné době obsahuje pouze jediný paragraf upravující postavení Vojenské policie. Nově navrhované členění je legislativně a uživatelsky příznivější a systematictější.

K navrhované normativní úpravě:

K § 1:

Vojenská policie podle současného znění § 1 zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), plní úkoly policejní ochrany Ministerstva obrany, ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit ministerstvo.

Praktická aplikace působnosti Vojenské policie ve vztahu k vojenským objektům a vojenskému materiálu tak, jak jsou definovány v ustanovení § 2 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nevyvolává žádné pochybnosti. K určitým nejasnostem ve výkladu docházelo při uplatňování působnosti Vojenské policie v případech, kdy byl páchan trestný čin nebo přestupek proti ostatnímu majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany. Šlo především o působnost Vojenské policie ve vztahu k hospodaření příspěvkových organizací nebo státních podniků v působnosti Ministerstva obrany.

Novelizací ustanovení § 12 odst. 2 písm. e) trestního řádu, provedenou zákonem č. 150/2016 Sb., došlo k rozšíření působnosti pověřených orgánů Vojenské policie, a tím i vyřešení zmíněného nedostatku právní úpravy [„(2) *Policejními orgány se rozumí ...e) pověřené orgány Vojenské policie v řízení o trestných činech příslušníků ozbrojených sil a osob, které páchají trestnou činností proti příslušníkům ozbrojených sil ve vojenských objektech anebo proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit Ministerstvo obrany nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace zřízené nebo založené Ministerstvem obrany,*“].

Rozšíření působnosti pověřeného orgánu Vojenské policie jakožto policejního orgánu činného v trestním řízení podle § 12 odst. 2 písm. e) trestního řádu na státní podniky (např. Vojenské lesy a statky, s.p., Vojenský technický ústav, s.p.) a příspěvkové organizace (např. Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha, Ústav leteckého zdravotnictví) bylo důvodné na základě zkušeností získaných v rámci rezortu Ministerstva obrany. Majetek, se kterým tyto organizace hospodaří, je majetkem důležitým pro obranu státu a resort obrany do těchto organizací vkládá velké finanční prostředky; propojení

organizací se systémem plánování a řízení Ministerstva obrany a personálu je značné. Vojenská policie má o tomto prostředí osobní a místní znalost, ale nemá ve vztahu k těmto organizacím, mimo oblast trestního řízení, založenou působnost. Naopak Policie České republiky působnost založenou má, ale místní a osobní znalost prostředí je pro dané účely malá.

Vzhledem k tomu, že není důvodné, aby kriminální služba Vojenské policie, jako jedna ze služeb (byť speciální) měla rozdílně stanovenou působnost v oblasti policejní ochrany určité části majetku státu, navrhuje se obdobným způsobem upravit obecnou působnost Vojenské policie v ustanovení § 1 zákona o Vojenské policii. Současně se navrhuje promítnout navrhovanou změnu i do konkrétních ustanovení zákona o Vojenské policii. V tomto opatření se projevuje také snaha o komplexnost a efektivitu vynakládání sil a prostředků Vojenské policie ve prospěch policejní ochrany Ministerstva obrany, ozbrojených sil České republiky i cizích států, vojenských objektů, vojenského materiálu, ostatního majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany, nebo vůči majetku právnických osob, jež Ministerstvo obrany zřídilo nebo založilo.

Nově se navrhuje policejní ochranu Vojenské policie vztáhnout na jednotky ozbrojených sil cizích států při průjezdu nebo pobytu na území České republiky a na ochranu jejich materiálu. Takto obecně stanovená působnost je následně promítnuta do konkrétních navrhovaných změn jednotlivých ustanovení zákona o Vojenské policii.

V návaznosti na rozšíření působnosti Vojenské policie ve směru policejní ochrany jednotek ozbrojených sil cizích států se navrhuje rozšířit odpovídajícím způsobem také osobní působnost Vojenské policie tak, aby zahrnovala personál jednotek ozbrojených sil cizích států při jejich průjezdu nebo pobytu na území České republiky. Podle konkrétních mezinárodních smluv by pak tato osobní působnost mohla být uplatňována rovněž při plnění úkolů Vojenské policie v zahraničí (k tomu viz také kapitola III obecné části důvodové zprávy).

Podle stávající právní úpravy se působnost Vojenské policie nevztahuje na jednotky ozbrojených sil cizích států, např. NATO, a to jak při jejich průjezdu a pohybu na území České republiky, tak i v případě společného působení v zahraničních operacích nebo cvičeních. Většina naznačených případů se děje v rámci uzavřených mezinárodních smluv nebo dohod, které však nepokrývají celou škálu potřeb policejní ochrany zmíněných jednotek nebo jejich příslušníků. Výrazně se tento nedostatek právní úpravy projevil například při zajišťování bezpečného průjezdu a nerušeného pobytu jednotek US Armády na území České republiky v roce 2015 při akci DRAGOON RIDE.

Výše uvedené nedostatky právní úpravy se navrhuje řešit novelizací ustanovení o působnosti Vojenské policie, a to jak věcné, tak i místní.

Nově je v tomto úvodním ustanovení doplněn výklad pojmů, které zákon používá. V platném znění zákona o Vojenské policii je pojem „prohlídka osoby“ specifikován v ustanovení § 31 odst. 3. Při plnění úkolů Vojenské policie, zejména při policejní ochraně chráněných objektů, ale i dalších úkolů, kdy je potřeba prohlídku osoby provést, nemají vojenští policisté jistotu, že konají správně. V zákoně o Policii České republiky je tento pojem podrobněji vysvětlen. Z pohledu právní jistoty jak osoby vůči které úkon směřuje, tak i vojenského policisty, který úkon provádí, se jeví potřebné pojem „prohlídka osoby“ a jeho obsah v zákoně o Vojenské policii upřesnit. Navrhovaná změna by měla posílit právní jistoty jak osob, vůči kterým je úkon prohlídka osoby prováděn, tak i vojenských policistů, kteří

tento úkon provádějí. S obdobným záměrem je navrhováno podat výklad i k dalším pojmům, které se v zákoně o Vojenské policii užívají.

K § 2:

Obsah původního ustanovení § 5 byl z hlediska logické návaznosti na dikci § 1 návrhu přesunut a označen nově jako § 2. Nově je doplňováno, že úkoly Vojenské policie plní kromě vojenských policistů také zaměstnanci zařazení ve Vojenské policii. Tito zaměstnanci se podílejí na plnění úkolů Vojenské policie především v oblasti administrativy, která s těmito úkoly souvisí a nikoliv v přímém výkonu, kde působí pouze a výhradně vojenští policisté.

K § 3:

Vojenská policie má dlouhodobé zkušenosti z působení vojenských policistů v zahraničí. Za současné právní úpravy jsou vojenští policisté k plnění úkolů policejní ochrany ozbrojených sil České republiky v zahraničních operacích odveleni podle § 15 zákona o vojácích z povolání na tabulková místa v těchto operacích, a tedy zůstávají zařazení na svých služebních místech v organizační struktuře Vojenské policie. Ve smyslu ustanovení § 5 zákona o Vojenské policii tak zůstávají vojenskými policisty. V souvislosti se zkušenostmi z dřívějšího působení Vojenské policie se jeví nedostatkem právní úpravy, že chybí konkrétní možnost samostatného působení jednotky Vojenské policie při operačním nasazení v zahraničí, např. při provádění policejního výcviku národních vojensko-policejních jednotek na území cizích států v rámci příslušných zahraničních operací nebo v součinnosti s jednotkami spojenců bez účasti ozbrojených sil České republiky v místě plnění konkrétních úkolů (konkrétní zkušenost je z minulých období ze samostatného působení Vojenské policie v Iráku nebo i současná zkušenost z probíhající zahraniční operace - výcviková jednotka Vojenské policie v Bagdádu).

Dalším problémem je situace, kdy je třeba vojenského policistu zařadit na zahraniční pracoviště v souvislosti s plněním úkolů, např. ve prospěch NATO. Na tato pracoviště jsou vojáci překládáni podle § 16 zákona o vojácích z povolání. Podle výkladu zákona o Vojenské policii však nemůže být vojenským policistou voják, který není zařazen v organizační struktuře Vojenské policie. Pro plnění některých specifických úkolů je však vhodné, aby takové úkoly plnili vojenští policisté, kteří jsou k nim vycvičení a připraveni; jako příklad může sloužit plnění úkolů vojenských policistů při zabezpečování ochrany a doprovodu určených osob v zahraničí. Tito vojenští policisté jsou podle současné právní úpravy přeloženi od Vojenské policie a zařazení na tabulku počtů zahraničního pracoviště mimo organizační strukturu Vojenské policie a tím ztrácejí status vojenského policisty. Je třeba, aby byl tento nežádoucí stav napraven.

Nově navrhované ustanovení upravuje podmínky, za kterých vojenský policista může působit při plnění úkolů v zahraničí. Současně také stanovuje, že v rámci svého zařazení, i přes přeložení do jiného místa výkonu služby a podřízenosti jiného služebního orgánu mimo organizační strukturu Vojenské policie, bude vojenský policista nadále odborně řízen náčelníkem Vojenské policie.

K § 4:

Navrhovaná úprava rozšiřuje a zpřesňuje dosavadní znění § 3 tak, aby vytvářelo funkční celek s úpravou provedenou v navrhovaném znění § 1 a § 2. Rozšiřuje se okruh osob,

vůči kterým je Vojenská policie oprávněna působit, a to zejména o příslušníky ozbrojených sil cizích států nebo jejich civilní personál. Pojem civilní personál je přitom chápán ve smyslu jeho definice uvedené v čl. I bod 1 písm. b) Dohody mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy publikované ve Sbírce mezinárodních smluv sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 1/2002 Sb. m. s., kde se uvádí:

„civilní složka znamená civilní personál doprovázející ozbrojené síly smluvní strany, který je zaměstnán u ozbrojených sil této smluvní strany a který není bez státní příslušnosti ani není občanem státu, který není smluvní stranou Severoatlantické smlouvy ani není občanem státu nebo osobou s trvalým pobytem ve státě, v němž jsou ozbrojené síly rozmístěny“.

Obecně stanovená působnost vůči všem vojákům je v praxi omezena u jednotlivých úkolů, a to například úpravou provedenou jinými právními předpisy. V praxi se zejména jedná o případy působnosti policejního orgánu nebo šetření přestupků, kdy je působnost Vojenské policie jinými zákony omezena ve prospěch jiných orgánů. Jako příklad lze uvést vztah navrhované regulace k vojákům v činné službě zařazeným ve Vojenském zpravodajství, kde v trestně právní sféře trestní řád svěřuje působnost pověřeným orgánům Vojenského zpravodajství. Návrh zákona tak vychází z odpovědnosti Vojenské policie za plnění jí svěřených úkolů, přičemž současně plně respektuje podmínky výkonu působnosti jiných subjektů.

Definice chráněného objektu vychází z dosavadní úpravy, která je nově doplněna, a to rozšířením o prostor, ve kterém ozbrojené síly, ozbrojené síly cizích států, Vojenské zpravodajství nebo Vojenská policie plní své úkoly.

Nově se definuje pojem „chráněná osoba“. Na základě zkušeností z dlouhodobé praxe poskytování ochrany je mezi chráněnými osobami na prvním místě jmenován ministr obrany. Mezi další chráněné osoby patří na základě praktické zkušenosti osoby, které určí ministr obrany. Za způsob a rozsah poskytované ochrany pak odpovídá náčelník Vojenské policie. Okruh určených osob, které by mohly být ohroženy na životě či zdraví v souvislosti s plněním úkolů Ministerstva obrany, ozbrojených sil nebo Vojenské policie, se tak rekrutuje především z osob resortu Ministerstva obrany, ozbrojených sil a dalších osob, např. zaměstnanců ministerstvem zřízené organizační složky státu nebo státní organizace, jež ministerstvo zřídilo nebo založilo, nebo členů oficiálních delegací České republiky a občanů České republiky v místech nasazení Vojenské policie. Mezi osoby, kterým se poskytuje ochrana, patří vedoucí zahraničních vojenských delegací, návštěv a osoby, kterým je poskytována ochrana při jejich pobytu na území České republiky podle mezinárodních dohod. Nově je definována jako chráněná také osoba, které Vojenská policie poskytuje krátkodobou ochranu v návaznosti na její možné ohrožení v souvislosti s vedeným trestním řízením.

K § 5:

Úkoly Vojenské policie, uvedené v návrhu tohoto ustanovení, vycházejí z úkolů policejní ochrany stanovených v dosavadní právní úpravě ustanovení § 4. Tyto úkoly jsou zpřesněny a doplněny v návaznosti na změny provedené v předcházejících ustanoveních návrhu zákona a současně vycházejí také z díkce ustanovení § 1 odst. 3, kterým je stanoveno, že Vojenská policie vedle úkolů policejní ochrany plní také další úkoly stanovené tímto zákonem, jinými právními předpisy nebo mezinárodní smlouvou.

Navrhovaná úprava § 5 odst. 1 písm. c) a d) je legislativně technickým promítnutím změny provedené v § 1 odst. 2 písm. a) návrhu zákona o Vojenské policii.

Rovněž změna v § 5 odst. 1 písm. g) a h) je legislativně technickým důsledkem změn provedených v § 1 odst. 2 písm. b) a § 3 návrhu zákona o Vojenské policii.

Změna provedená v § 5 odst. 1 písm. k) je v tomto případě legislativně technickým důsledkem nového znění § 4 odst. 2, jímž je zavedena legislativní zkratka „chráněná osoba“.

Nově navrhované znění § 3 by mělo umožnit samostatné působení jednotky Vojenské policie v zahraničí, např. při plnění mise policejního výcviku národních vojenskopolicejních jednotek na území cizích států v rámci příslušných zahraničních operací nebo v součinnosti s jednotkami spojenců bez účasti ozbrojených sil České republiky. V uvedené situaci lze uvažovat také o konkrétním podílu Vojenské policie na zajišťování ochrany delegací České republiky nebo jejich občanů v místě, kde Vojenská policie bude plnit konkrétní úkoly mimo území České republiky. Z tohoto důvodu je provedena úprava znění § 5 odst. 1 písm. l) zákona o Vojenské policii, která doposud váže podíl na zajišťování ochrany oficiálních delegací České republiky a občanů České republiky pouze k místu nasazení ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky, nikoliv k místu nasazení Vojenské policie.

K bodu 2:

S cílem dosáhnout větší přehlednosti a uživatelské vstřícnosti zákona o Vojenské policii je nově navrhováno systematicky zařadit základní ustanovení tohoto zákona regulující postavení, působnost a rozsah úkolů Vojenské policie a jejich personální nositele do jedné hlavy. Dosavadní rozdělení § 1 až 5 do dvou hlav i samotné řazení úpravy obsažených v těchto paragrafech nemá v současné době potřebnou provázanost, a proto je navrhováno nové znění hlavy první, která jednak obsahově doplňuje dosavadní právní úpravu tak, jak je uvedeno v obecné části důvodové zprávy, jednak zajišťuje logickou návaznost a systematickosti těchto ustanovení.

K bodu 3 (§ 6 odst. 2):

Podle § 6 zákona o Vojenské policii v čele Vojenské policie stojí náčelník Vojenské policie, kterého jmenuje a odvolává ministr obrany po projednání v příslušném výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Náčelník Vojenské policie řídí a kontroluje Vojenskou policii komplexně, nikoli jen odborně, a současně je proto ne zcela logická a věcně funkční úprava v tomto smyslu narovnávána; slovo „odborně“ se v textu zrušuje, čímž je zajištěn úplný rozsah řídicích pravomocí náčelníka Vojenské policie, a tedy také z nich vyplývající rozsah odpovědnosti.

K bodu 4 (§ 8 odst. 1):

Mezi tituly k zacházení s nebezpečnými látkami a věcmi zřetelně chybí oprávnění Vojenské policie tyto látky a věci nabývat. Navrhované doplnění tento nedostatek odstraňuje.

K bodu 5 (§ 8 odst. 2):

Změnou odstavce 2 se reaguje mimo jiné na judikaturní vývoj ve vztahu k lékům s obsahem pseudoefedrinu. Nejvyšší soud v rozhodnutí 11 Tdo 344/2017 uvedl, že léky s obsahem pseudoefedrinu nelze paušálně označit jako prekursor, ale bez dalších skutkových zjištění, jako „jiný předmět určený k výrobě drog“.

K bodům 6 a 11 (§ 8 odst. 4 a § 22):

V § 8 odst. 4 je užito slov „při zákroku proti pachatelům zvláště závažných zločinů“, a to ve smyslu provedení úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití. Toto upřesnění je však – a to dokonce bez zajištění vzájemné obsahové vazby – provedeno až ustanovením § 22, přičemž dále je v textu zákona užíváno pouze slovo „zákrok“, aniž by pro ně byla zavedena potřebná legislativní zkratka (k tomu viz také obecná část důvodové zprávy).

Navrhovanými novelizačními body je tato situace napravena s tím, že v § 8 odst. 4 se zavádí příslušná legislativní zkratka „zákrok“, která je pak dále v celém textu zákona o Vojenské policii jednotně používána.

K bodu 7 (§ 8a a 8b):

K § 8a

Ustanovení § 8 zákona o Vojenské policii neumožňuje Vojenské policii přiměřeným způsobem reagovat v případech zjištění závažného bezprostředního ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, kdy ohrožení nelze odstranit jinak, než zajištěním nebo odstraněním věci, anebo v krajním případě jejím zničením. Rovněž se stanoví, že Vojenská policie nemá povinnost věc, např. výbušninu, zničit ihned po nález, ale může ji na přiměřenou dobu uložit. V činnosti pyrotechnické služby dochází k případům, kdy je nutné nalezenou municí kvůli různým podmínkám v místě nález převést a dočasně uložit na vhodné místo. Zároveň se některé výbušniny z praktických a ekonomických důvodů neničí samostatně, ale hromadně, přičemž do té doby jsou uloženy na vhodném místě. Platná právní úprava tyto popsané situace neřeší, a tedy ve smyslu ústavních principů neumožňuje takovou věc zničit.

V rámci plnění svých úkolů se Vojenská policie může reálně setkat s věcí či předmětem obsahujícím výbušninu a způsobilým ohrožením chráněné zájmy, a to jak životy a zdraví osob, tak i majetek. Zdůraznit lze zejména plnění úkolu zajišťování bezpečnosti chráněných osob. Bezpečnostní situace jak v Evropě, tak i ve světě ukazuje na zvýšení pravděpodobnosti ohrožení základních hodnot. Nástražné výbušné systémy používané dlouhodobě k útokům zejména proti chráněným osobám jsou konstruovány tak, aby způsobovaly značné škody.

Vzhledem k popsané situaci se jeví navrhované ustanovení potřebným k umožnění Vojenské policii přiměřeným způsobem postupovat v případech, kdy jsou v sázce životy a značné majetkové hodnoty.

Navrhovaná úprava současně zajišťuje sjednocení podmínek pro plnění úkolů mezi Vojenskou policií a Policií České republiky, která obdobnými, v praxi osvědčenými oprávněními disponuje již v současné době (viz § 37 zákona o Policii České republiky).

K § 8b

Nově se navrhuje do zákona doplnit ustanovení opravňující Vojenskou policii v zákonem stanovených případech rušit provoz elektronických komunikačních zařízení a sítí, a to především na základě vyhodnocení absence takové úpravy, která vytváří významnou překážku pro nerušené plnění úkolů vojenských policistů.

Vojenská policie čelí bezpečnostním hrozbám souvisejícím se zneužíváním dálkově radiově řízených zařízení (UAV, dálková iniciace výbušných zařízení, ochrana proti odposlechům). V dosavadní právní úpravě nemá Vojenská policie zakotvenu možnost proti těmto hrozbám aktivně působit. Jedním z účinných opatření takovým hrozbám čelit je právě využití rušení určených kmitočtů. Znění navrhovaného ustanovení je odvozeno od úpravy v zákoně o Policii České republiky a v zákoně o ozbrojených silách České republiky a je upraveno pro rámec působnosti Vojenské policie. Rušení jako takové by Vojenská policie aplikovala v rozsahu navrhovaného znění zejména při výkonu ochranné služby, pyrotechnické služby, kriminální služby a služby ochrany objektů.

Aby Vojenská policie mohla účinně plnit jí svěřené úkoly policejní ochrany, a to nejen na území České republiky, ale také v zahraničních operacích, musí za tím účelem disponovat jednak dostatečnými zákonnými oprávněními, jednak prostředky k jejich plnění. Technické možnosti k plnění svých úkolů musí mít nejméně na takové úrovni, aby byla schopna eliminovat nepřátelskou činnost protivníka. Zejména při plnění úkolů v zahraničních operacích dochází k tomu, že protivník aktivací nástražného výbušného systému na dálku nejen znemožňuje plnění úkolů ozbrojených sil, ale také bezprostředně ohrožuje zdraví a životy vojáků.

Rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí je jedním z prvků boje v kybernetickém prostoru při ochraně životů a zdraví vojáků, ale také chráněných osob a objektů, včetně majetku. Používání rušičů je podmíněno vojenským výcvikem, resp. povahou zásahu do systému elektronických komunikací. Proto je nezbytné rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí upravit zákonem. Navrhovaným ustanovením dojde k naplnění předpokladu zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, který jako obecnou zásadu provozu elektronických komunikací stanoví zákaz rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí, popřípadě rušení poskytování služeb elektronických komunikací nebo provozování radiokomunikačních služeb, avšak současně připouští určité výjimky z tohoto zákazu, avšak výlučně v případech, které jsou stanoveny jiným právním předpisem (§ 100 zákona č. 127/2005 Sb.).

Zásah do provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí a přerušení přenášeného signálu v určitém prostoru je v některých případech jedinou a krajní možností, jak uvedeným nežádoucím jevům zabránit. Rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí nemůže být neomezené. Proto je v předmětném ustanovení návrhu zákona rušení umožněno pouze za účelem odstranění bezprostředního ohrožení životů nebo zdraví osob nebo bezprostředně hrozící škody velkého rozsahu na majetku, a to v nezbytné míře a po nezbytnou dobu. Návrh zákona upravuje též povinnost ohlásit rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí v dostatečném časovém předstihu územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku integrovaného záchranného systému, aby mohla být použita jiná, vyhovující forma komunikace složek integrovaného záchranného systému, a dále také Českému telekomunikačnímu úřadu; z důvodů informačních se zásah do provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí oznamuje rovněž Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost, který pak situaci a vzniklé dopady nevyhodnocuje jako bezpečnostní riziko (incident), ale poskytnuté informace mu umožní reagovat přiměřeným způsobem na celkový „objektivní“ stav monitorování těchto sítí a zařízení.

Informaci o zahájení rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí Vojenská policie neposkytne předem, pokud by její poskytnutí mohlo ohrozit plnění úkolů Vojenské policie, v takovém případě informaci poskytne poté, co důvody jejího neposkytnutí pominou.

Z důvodu zajištění odborné připravenosti specialistů Vojenské policie na plnění úkolů za použití rušičů je nezbytné, aby se podrobovali nezbytnému výcviku v používání těchto prostředků. Výcvik bude probíhat v podmínkách obdobných plnění „ostrých“ úkolů policejní ochrany. Vzhledem k charakteristikám používaných rušičů by měl být zásah do veřejné komunikační sítě nebo veřejně dostupné služby elektronických komunikací nepatrný.

Současně jsou navrhovaným ustanovením srovnávány i pro tyto případy podmínky plnění úkolů mezi Vojenskou policií a Policií ČR, a to včetně nastavení kontrolního mechanismu.

K bodům 8 a 28 (§ 9 a § 35):

S rozšířením působnosti Vojenské policie vůči jednotkám ozbrojených sil cizích států, které na území České republiky působí na základě smluvních závazků (navrhovaná změna ustanovení § 1 zákona o Vojenské policii), dojde také k faktickému rozšíření osobní působnosti Vojenské policie, která se bude nově vztahovat i na příslušníky ozbrojených sil cizích států po dobu jejich pobytu na území České republiky. V návaznosti na uvedenou změnu se jako potřebná jeví také nová úprava § 9, která zahrnuje taktéž vozidla ozbrojených sil cizích států a jejich řidiče.

Navrhovaná úprava zpřesňuje oprávnění Vojenské policie při provádění dohledu nad bezpečností provozu vozidel s tím, že definuje konkrétní oprávnění vůči vozidlům ozbrojených sil a ozbrojených sil cizích států a jejich řidičům, a v chráněných objektech vůči všem vozidlům a jejich řidičům.

K bodu 9 (§ 9a)

K § 9a

Podle § 5 odst. 1 písm. j) zákona o Vojenské policii technickou způsobilost vojenských vozidel schvaluje Vojenská policie. Navrhované ustanovení § 9a nově stanoví náležitosti žádosti o schválení technické způsobilosti vojenského vozidla, a to jednak v obecných náležitostech odkazem na zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jednak stanovením konkrétního katalogu informací, popřípadě dokumentů, které je nutné Vojenské policii poskytnout. Stanoví se tak zcela jednoznačné a předvídatelné požadavky na zpracování žádosti, což by mělo zefektivnit zahajované řízení a omezit počty žádostí, v nichž jsou odstraňovány vady. Nově je rovněž stanovována forma žádosti a podmínky jejího doručení, včetně požadavků na její jazykové zpracování.

Navrhovaným ustanovením § 9a odst. 2 se stanoví, že žádost o schválení technické způsobilosti vojenského vozidla musí být zpracována v českém jazyce jako dokument v listinné i elektronické podobě; současně je stanoveno, že žádost zpracovaná v elektronické podobě se předkládá na přenosném technickém nosiči dat. Tato úprava by se z pohledu preference v zajišťování a využívání digitálních služeb a priorit koncepce Digitálního Česka mohla jevit jako uživatelský anachronismus, když by bylo možné předpokládat, že povaha žadatelů by měla vést k upřednostnění komunikace s využitím datové schránky, a tedy forma

žádosti by měla být určena jako digitální dokument, resp. datová zpráva. V daném případě je však nutné přihlížet k podmínkám zpracování žádosti, a to jak žadatelem, tak Vojenskou policií; žadatel totiž v současné době disponuje požadovanými přílohami z velké části především v listinné podobě, přičemž se jedná o dokumenty typu technických výkresů, schémat apod. Převedení takových dokumentů do digitální podoby, a to v rozsahu nezbytném pro posouzení jednotlivých charakteristik vozidla, pak v objemu požadovaných příloh neumožňuje jejich doručení datovou schránkou, neboť velikost datové zprávy překračuje 50 MB (viz § 5 vyhlášky 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, ve znění pozdějších předpisů). Proto je pro žadatele příznivější zpracování žádosti jak v listinné, tak i v elektronické podobě a jejich současné doručení „klasickým způsobem“, tedy bez nutnosti rozdělení datové zprávy do dílčích souborů pro účely doručení datovou schránkou, přičemž obě formy žádosti naopak významně zefektivní vyřízení žádosti, neboť pro Vojenskou policii je „hybridní“ proces posuzování uživatelsky přívětivější, umožňující účelné vyhledávání a nahlížení do spisové dokumentace, prohlížení výkresů apod. Uvedené ustanovení proto bylo formulováno na základě zkušeností z praxe a požadavků obou stran řízení, a to vzhledem k pozitivní akceptaci této praxe a jejím výhodám pro řízení samotné.

Zákonem se stanoví, že před schválením technické způsobilosti musí být vozidlo podrobeno zkouškám, které provádí zkušebna pověřená ministerstvem k činnosti Národní autority v oblasti zkoušení vojenských vozidel. Vojenská policie pak může, pokud je to potřebné, požadovat od dodavatele vojenského vozidla provedení dalších dílčích zkoušek zkušebnou, např. jízdních nebo provozních zkoušek, bez jejichž výsledků nelze zkoušku technické způsobilosti vojenského vozidla dokončit, a může také stanovit upřesňující podmínky pro provedení těchto doplňkových zkoušek. Náklady na provedení zkoušky pro schválení technické způsobilosti dle dosavadní praxe hradí dodavatel vojenského vozidla. Tato praxe bude v rámci zadávacích podmínek výběrového řízení zachována.

Zákonem se stanoví výjimka z požadování provedení zkoušek ke schválení technické způsobilosti vojenského vozidla. Je tomu tak v případě, že dodavatel předloží Vojenské policii žádost o uznání platného osvědčení o schválení vojenského vozidla, které vydal podle příslušných předpisů členský stát Evropské unie, Organizace Severoatlantické smlouvy, nebo jiný stát na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, a dokumentaci takového vojenského vozidla. Předloženou dokumentaci přezkoumává zkušebna.

Z důvodu stanovení jednoznačné lhůty pro schválení technické způsobilosti vojenského vozidla, jeho součástí, vybavení nebo příslušenství je tato lhůta vztažena k datu doručení výsledků zkoušek provedených zkušebnou. Lhůta stanovená na 60 dnů se jeví dostatečná ke zpracování dokumentace související s procesem schválení technické způsobilosti vojenského vozidla, jeho součástí, vybavení nebo příslušenství.

K bodu 10 (§ 12 odst. 1):

Návrh reaguje na změnu názvu základního „registru práv a povinností“, který byl s účinností od 1. července 2016 z názvu „základní registr agend orgánů veřejné moci a některých práv a povinností“ přejmenován na „základní registr agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností“.

Nově se Vojenské policii stanovuje oprávnění požadovat informace z rejstříků a evidencí Úřadu pro civilní letectví, který spravuje rejstříky a evidence letadel, jež jsou

provozovány fyzickými nebo právníckými osobami. Jedná se o Letecký rejstřík, Evidenci bezpilotních letadel a jejich pilotů, Seznam držitelů oprávnění pro obchodní leteckou dopravu a Seznam oprávněných firem k provádění zkoušení, projektování, údržby, výroby a řízení zachování letové způsobilosti. Zajištění přístupu se odvíjí od potřeby Vojenské policie pro řešení případů, kdy je nutné reagovat na výskyt bezpilotního systému, který je možné vnímat jako hrozbu. Přístupem do rejstříků bude možné okamžitě získat informace o bezpilotním systému, jeho majiteli a zejména o tom, zda má daný let v určité lokalitě povolen. Toto doplnění oprávnění požadovat informace z uvedených rejstříků a evidencí navazuje na nově doplňované oprávnění Vojenské policie stanovené v § 34a Zamezení provozu bezpilotního systému.

Nově se doplňuje oprávnění požadovat informace z informačního systému technických prohlídek. Rovněž nově se do § 12 odst. 1 doplňuje oprávnění Vojenské policie sdílet údaje (požadovat informace) vedené v centrálním registru zbraní; absence tohoto oprávnění je významnou právní překážkou pro nerušené a účelné plnění úkolů svěřených Vojenské policii a v kontextu se stanovenými podmínkami sdílení údajů z dalších informačních systémů veřejné správy se jeví jako „legislativní opomenutí“, neboť takto získané údaje v potřebném čase a v požadovaném rozsahu jsou často základním předpokladem pro efektivní řešení daného případu.

K bodu 11 (§ 22):

Výklad pojmu „zárok“ byl přesunut do ustanovení § 8 odst. 4.

K bodům 12 až 14 (§ 23 odst. 1):

Navrhované ustanovení zpřesňuje okolnosti, za kterých není vojenský policista povinen provést úkon, a to jednak vzhledem ke zjevné neúspěšnosti dalšího postupu nebo specifickým podmínkám, v nichž je úkol plněn. Navrhovaná úprava umožní objektivní úvahu o smysluplnosti pokračování v plnění úkolu tam, kde již nelze očekávat jakýkoliv přínos nebo pozitivní výsledek a další činnosti vojenského policisty by byly jen mařením sil a prostředků nebo dokonce ohrožením jeho zdraví nebo života.

Dalším důvodem neprovedení úkonu vojenským policistou je plnění úkolu při použití operativně pátracích prostředků nebo zabezpečovací techniky.

I v těchto případech se pak jedná o právní úpravu, jejíž obdobu lze nalézt v zákoně o Policii České republiky, a tedy o sjednocení podmínek plnění úkolů tam, kde se jedná u Vojenské policie a Policie České republiky o úkoly stejnorodé.

K bodu 15 (§ 24):

Navrhovaná úprava liberalizace povinnosti prokazování příslušnosti k Vojenské policii stanoveným způsobem pro případy plnění úkolů vojenskými policisty zastírajícími svoji služební příslušnost by do budoucna měla umožnit vojenskému policistovi zastírat příslušnost k Vojenské policii v souvislosti s používáním podpůrných operativně pátracích prostředků (zde zabezpečovací techniky), ale také operativně pátracích prostředků podle trestního řádu, kdy je zcela nežádoucí, aby byla prozrazena jeho příslušnost k Vojenské policii.

K bodu 16 (§ 25a a 25b):

Návrhem zákona dochází k rozšíření pravomocí Vojenské policie, které ji v některých situacích přibližují postavení Policie České republiky. Zákon o Policii České republiky provádí některé požadavky práva EU týkající se zejména přiměřenosti postupu policejního orgánu (§ 11), ale též např. poučování (§ 24), které vycházejí z právních předpisů o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody.

Návrhem zákona je proto harmonizována úprava podmínek výkonu obdobné působnosti Policie České republiky a Vojenské policie, a to s inspiračním využitím úpravy provedené v současné době v § 24 zákona o Policii České republiky.

Navrhovaná úprava spolu s dosavadní úpravou povinností vojenského policisty poskytuje potřebné a jednoznačné záruky pro plnění úkolů Vojenskou policií tak, jak vyplývají z práva EU (viz shora).

K bodu 17 (§ 28 odst. 6, § 29 odst. 1, § 30 odst. 1, § 31 odst. 1 a § 32 odst. 1)

Navrhovaná úprava je legislativně-technickým promítnutím změny provedené podle bodu 1, v jejímž rámci došlo k přenesení dosavadní úpravy provedené v § 3 zákona o Vojenské policii do § 4 odst. 1 návrhu zákona. Tuto změnu je třeba promítnout do odkazů v dosavadním znění § 28 odst. 6, § 29 odst. 1, § 30 odst. 1, § 31 odst. 1 a § 32 odst. 1.

K bodům 18 až 20 [(§ 29 odst. 1 písm. a), c) a e)]:

Při zákrocích v přímém výkonu služby se stává, že osoba, vůči které je zasahováno na základě výzvy vojenského policisty zdánlivě od svého jednání, kterým bezprostředně ohrožuje svůj život nebo život anebo zdraví jiných osob nebo majetek, upouští. Často se však stává, že vzápětí osoba útok opakuje, a to s větší intenzitou, kdy již může dojít ke vzniku újmy (škody). Z tohoto důvodu se jeví potřebné oprávnit vojenského policistu, aby na základě vyhodnocení situace na místě rozhodl o zajištění osoby, aniž by byl povinen předem užít výzvu k upuštění od útoku.

Dále se doplňuje chybějící důvod zajištění, kterým je zajištění z důvodu předvedení podle jiného právního předpisu.

K bodu 21 a 22 [§ 31 odst. 2 písm. b) a c)]:

Vydání a odebrání zbraně, jakož i prohlídka osoby jsou závažnými zásahy do osobnostních práv, a proto se zpřesňují důvody, za kterých k tomuto úkonu může Vojenská policie přistupovat. Upřesňuje se, že důvodem odebrání zbraně, případně provedení prohlídky osoby, zda u sebe nemá zbraň, se provádí v souvislosti se zákrokem vedeným vůči takové osobě. Tento úkon lze provést také v případě, že proti osobě směřuje jiný úkon než zákrok, hrozí přitom nebezpečí, že osoba bude klást vojenskému policistovi odpor a je podezření, že osoba má u sebe zbraň. Tyto úkony jsou vedeny zejména snahou o zajištění bezpečnosti

vojenského policisty, který provádí úkony v zákonné působnosti, ale také s ohledem na zajištění bezpečnosti, zejména života a zdraví dalších osob, které se na místě úkonu nacházejí.

K bodu 23 [§ 31 odst. 3]:

Ke zrušení odstavce 3, který se vztahoval k pojmu „prohlídka osoby“ dochází z důvodu přesunutí výkladu pojmu do ustanovení § 1 odstavec 4.

K bodu 24 [§ 34 odst. 1 písm. b)]:

Zvyšující se nároky na zajišťování bezpečnosti chráněných objektů v návaznosti na technický pokrok a vývoj technologií vedou v souvislosti s vývojem bezpečnostní situace k potřebě uplatňování vyšších stupňů pozitivní identifikace osob oprávněných ke vstupu do a pohybu v chráněných objektech, zejména zabezpečených objektů nebo zabezpečených oblastí podle § 24 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

Vyšší stupně pozitivní identifikace osob poskytují větší míru bezpečnosti chráněných objektů individuálním rozlišením oprávněných osob od narušitelů. Využití technologie zpracovávající individuální osobní údaje (např. obraz sítnice, otisky prstů) značně snižuje, až eliminuje, možnost chybného rozlišení oprávněné osoby od narušitele, než např. průkaz s fotografií, identifikační karta s čárovým kódem nebo čipem, které mohou být odcizeny, padělány nebo „pouze“ chybně přečteny.

K bodu 25 (§ 34 odst. 3):

Při vjezdu vozidel nebo vstupu osob do chráněného objektu mohou mít osoby u sebe věci, které lze hodnotit jako věci, které jsou způsobilé ohrozit bezpečnost chráněného objektu nebo osob, které se v tomto objektu nacházejí. Lze samozřejmě osobě, která má takovou věc, např. zbraň při sobě, zabránit ve vstupu do chráněného objektu. Taková osoba může být oprávněným držitelem zbraně, kterou má při sobě, a proto je vhodné oprávnit vojenského policistu, aby takovou zbraň osobě odebral nebo jí umožnil zbraň odložit na určeném místě (např. do bezpečnostní schránky) po dobu, kdy se bude osoba pohybovat v chráněném objektu. Takový zásah do oprávněného držení věcí je zcela důvodný a nezasahuje do práv osob nepřiměřeným způsobem.

K bodu 26 (§ 34 odst. 4):

Navrhované doplnění ustanovení by mělo vojenského policistu oprávnit provést úkon také v místě, odkud lze účinně ohrozit chráněný objekt. Navrhované doplnění ustanovení by mělo obdobně jako ustanovení § 36, na základě kterého je zajišťována bezpečnost chráněných osob, sloužit výhradně k zajištění bezpečnosti chráněného objektu a osob, které se v něm nacházejí, před možným útokem z místa, ze kterého by bylo možné účinně chráněný objekt nebo osoby v něm se nacházející, ohrozit. Toto oprávnění nelze využít k plnění jiných úkolů Vojenské policie.

K bodu 27 (§ 34a):

Navrhuje se nové oprávnění vojenského policisty zamezit provozu bezpilotního systému, a to za zákonem stanovených podmínek. Odstavec 2 stanoví, vedle obecné zásady

přiměřenosti postupu dle § 21 zákona o Vojenské policii, omezení využívání tohoto oprávnění pouze v nezbytné míře a po nezbytnou dobu.

K bodu 28 (§ 35):

Oprávnění vojenského policisty k zastavení a prohlídce dopravních prostředků se doplňuje o možnost provedení tohoto úkonu vůči řidičům a vozidlům ozbrojených sil cizích států v návaznosti na rozšíření působnosti v ustanovení § 1 a na úkoly Vojenské policie stanovené v ustanovení § 5.

K bodu 29 (§ 36a):

Nově je v návrhu zákona upravena tzv. krátkodobá ochrana osoby. Oprávnění k užití krátkodobé ochrany umožní policejnímu orgánu přijímat opatření spočívající v zajištění fyzické ochrany konkrétní osoby, zajištění dočasné změny pobytu takové osoby a použití zabezpečovací techniky. Krátkodobá ochrana je poskytována osobě, které zřejmě hrozí újma na zdraví či jiné vážné nebezpečí, avšak nejsou splněny všechny podmínky vyžadované zákonem č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka, a nejsou splněny podmínky zajišťování bezpečnosti chráněné osoby. V odůvodněných případech je možno krátkodobou ochranu poskytnout rovněž osobám blízkým takové osobě. Důležitým institutem zamezujícím jakémukoliv zneužití tohoto ustanovení policejním orgánem je skutečnost, že krátkodobá ochrana je vázána na souhlas osoby, které má být poskytována.

Základním smyslem institutu krátkodobé ochrany osoby je poskytnout policejnímu orgánu možnost chránit osobu, které hrozí reálné nebezpečí v souvislosti s vedeným trestním řízením. Klasickým příkladem může být situace, kdy jakékoliv osobě je různými způsoby vyhrožováno, intenzita jednání pachatele se zvyšuje, policejním orgánem je hrozba vyhodnocena jako reálná a dosud provedené úkony nevedly ke zjištění pachatele, respektive nebyly dosud zjištěny takové skutečnosti, které by opravňovaly zahájení trestního stíhání vedeného vazebním způsobem. Dalším příkladem může být situace, kdy osoba poskytne v rámci vedeného trestního řízení svědeckou výpověď a v souvislosti s touto výpovědí je vystavena verbálnímu nebo fyzickému nátlaku. Policejní orgán i v tomto případě poskytne takové osobě krátkodobou ochranu, pokud hrozbu vyhodnotí jako závažnou a reálnou. Z těchto důvodů je nutno krátkodobou ochranu osoby důsledně oddělit od procesu zajišťování bezpečnosti chráněných osob. Ačkoliv metody a intenzita poskytované ochrany jsou často shodné či velmi podobné, zásadní odlišnost je nutno spatřovat v důvodech, pro které je ochrana poskytována. V případě institutu krátkodobé ochrany osob se jedná o činnosti související v naprosté většině s vedením trestního řízení, u zajišťování bezpečnosti chráněných osob tento znak primárně absentuje. I s přihlédnutím k této skutečnosti je krátkodobá ochrana osoby v gesci pověřeného orgánu Vojenské policie (policejního orgánu), naproti tomu bezpečnost chráněných osob je zajišťována specializovaným útvarům – ochrannou službou.

Krátkodobá ochrana osoby je institutem, který bude využíván výhradně ve specifických velmi závažných případech, přičemž předpoklad četnosti jeho využití je nízký. O poskytnutí krátkodobé ochrany osob bude rozhodovat náčelník Vojenské policie na návrh pověřeného policejního orgánu. Obsahem tohoto návrhu bude odůvodnění poskytnutí krátkodobé ochrany, předpoklad délky jejího trvání, nároků na personální obsazení a předpoklad případné součinnosti dalších útvarů Vojenské policie (pohotovostních oddělení, ochranné služby) nebo Policie České republiky (jednotlivá KŘP, ÚZČ SKPV Policie České

republiky).

Postupy při poskytování krátkodobé ochrany osob budou podrobně rozpracovány v interním aktu řízení náčelníka Vojenské policie.

K bodu 30 (§ 38 odst. 2):

Vojenská policie v rámci své zákonné působnosti vykonává dohled nad výcvikem a zdokonalováním odborné způsobilosti řidičů vozidel ozbrojených sil a provádí zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o řidičská oprávnění.

Navrhovaná úprava ustanovení § 38 zákona o Vojenské policii umožní provedení zkoušky všech osob připravovaných ve vojenské autoškole vojenským zkušebním komisařem řidičů, což zjednoduší celý průběh zkoušky. Obdobným způsobem bude zabezpečena zkouška k získání řidičského oprávnění i u osob, u kterých byla výuka a výcvik prováděna formou nákupu služby Ministerstvem obrany u civilní autoškoly. Touto úpravou se zároveň vyloučí provedení zkoušky vojenským zkušebním komisařem u vojáka, který se připravuje k získání řidičského oprávnění soukromě.

K bodu 31 [§ 39 odst. 1 písm. e)]:

Navrhované doplnění tohoto ustanovení reaguje na novou právní úpravu v oblasti odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Rejstřík trestů, který vede evidenci přestupků, vydá podle § 16j zákona o Rejstříku trestů, na žádost opis z evidence přestupků mj. správnímu orgánu oprávněnému projednat přestupek pro účely jeho projednání. Takovým orgánem oprávněným k projednání přestupku příkazem na místě může být podle § 91 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a dále podle návrhů úprav zvláštních zákonů, které jsou součástí této novely zákona o Vojenské policii, vojenský policista.

Na základě opisu z evidence přestupků vojenský policista, oprávněný k projednání přestupku příkazem na místě, může získat informaci o přestupci, která se vztahuje k případnému opakování přestupku a může pak následně rozhodnout o způsobu projednání přestupku, tj. o možnosti uložit příkazem na místě příkazový blok (pokutu) nebo o předání přestupku příslušnému správnímu orgánu k projednání věci v řízení o přestupku.

K bodu 32 (§ 40):

Podle zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich se v případě propadnutí (nebo zabrání) věci nepřihlíží k hodnotě věci, vyžaduje-li to bezpečnost osob nebo majetku nebo jiný obdobný obecný zájem. Propadnutí či zabrání věci správním orgánem zpravidla předchází odnětí věci vojenským policistou, který byl podle stávající úpravy povinen poměřovat hodnotu věci se závažností porušení zákona. V návaznosti na účinnou úpravu propadnutí věci v zákoně o odpovědnosti za přestupky se proto navrhuje vymezení oprávnění k odnětí věci odpovídajícím způsobem upravit i v zákoně o Vojenské policii. O způsobu nakládání s věcí pak rozhodne správní orgán.

K bodu 33 (nadpis dílu 6 v hlavě III.)

Změnou nadpisu dochází k upřesnění obsahové náplně celého dílu 6 hlavy III.

K bodu 34 (§ 41):

Změna nadpisu § 41 koresponduje s obsahovou náplní tohoto ustanovení, které se zde, naopak od předchozího bodu, týká výhradně poznatků o trestné činnosti. Tento institut upravuje postup před zahájením úkonů trestního řízení v souladu s ustanovením § 158 odst. 1 trestního řádu (tzv. šetření). Upravit tento postup přímo v zákoně o Vojenské policii je v zájmu právní jistoty a vyloučení sporů o tom, jakým způsobem vojenský policista postupuje. V rámci tohoto postupu je vojenský policista podle zákona o Vojenské policii zejména oprávněn pořizovat záznamy, získávat informace z evidencí, požadovat podání vysvětlení, získávat poznatky ze zájmového prostředí a zároveň musí také respektovat příslušná ustanovení **trestního řádu**, kdy je povinen postupovat při získávání poznatků o trestné činnosti z úřední povinnosti (viz § 2 odst. 4 a § 158 odst. 1 trestního řádu), tedy z vlastní iniciativy. Vojenský policista není tedy povinen očekávat vnější podnět k zahájení získávání poznatků o trestné činnosti, naopak získává poznatky o trestné činnosti průběžně a nikoliv pouze ve vztahu k individuálnímu trestnému činu.

K bodům 35 a 36 (§ 42 a § 43 odst. 1):

Navrhuje se upravit dosavadní znění § 42 a § 43 odst. 1, a to včetně nadpisu § 42. V platném znění zákona o Vojenské policii, a to konkrétně § 42 (včetně nadpisu) a § 43 odst. 1, se ruší slova „nástrahové prostředky“.

Zabezpečovací technika je Vojenskou policií využívána k plnění širšího spektra úkolů. Tato technika v sobě zahrnuje prvky pasivní i aktivní bezpečnosti.

Pověřené orgány Vojenské policie mohou, v případě a za podmínek, které zákon předpokládá, poskytnout osobě krátkodobou ochranu. Vzhledem k důvodům a podmínkám, za kterých se poskytne osobě krátkodobá ochrana, je nutno institut krátkodobé ochrany osoby důsledně oddělit od procesu zajišťování bezpečnosti chráněných osob. V případě institutu krátkodobé ochrany osob se jedná o činnosti související v naprosté většině s vedením trestního řízení, u zajišťování bezpečnosti chráněných osob tento znak primárně absentuje. Toto je také důvod změny současné právní úpravy, kdy zvláštní finanční prostředky využívají pověřené orgány Vojenské policie, naproti tomu bezpečnost chráněných osob je zajišťována specializovaným útvarům – ochrannou službou a potřebné prostředky k jejímu zajišťování jsou opatřovány z běžných výdajů rozpočtu.

K bodu 37 (§ 45 odst. 5 až 7):

Zákon o Vojenské policii neobsahuje konkrétní vymezení předpokladů a podmínek pro použití donucovacích prostředků, přičemž nově navrhovaná ustanovení je nutné vnímat v kontextu existujících § 45 a § 47 až 49 zákona o Vojenské policii a nově vkládaných navrhovaných ustanovení § 25a a § 25b. Těmito paragrafy jsou stanoveny meze postupů Vojenské policie, přiměřenost prováděných úkonů a garance zachování a ochrany základních práv osob, vůči nimž je postup Vojenské policie namířen. Konkrétní vymezení použití donucovacích prostředků je navíc dále stanoveno vnitřním předpisem Vojenské policie.

Ačkoliv v praxi nečiní potíže vymezení pojmu zákrok, jímž je úkon, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití, pro vyšší míru právní jistoty jak samotných vojenských policistů, tak i osob, vůči kterým je zákrok veden, lze považovat za vhodné podmínky použití některých

donucovacích prostředků stanovit přímo zákonem. Jedná se, podle úvahy vedené zkušenostmi policejní praxe, o elektrický prostředek a pouta.

Navrhovaným ustanovením se kromě jiného také doplňuje oprávnění vojenského policisty použít prostředku k zamezení prostorové orientace, a to jako zcela mimořádného, výlučného prostředku k dosažení úkonem sledovaného účelu. Použití prostředku k zamezení prostorové orientace je vázáno na individuální posouzení každého případu, kdy by měl být použit, a to vzhledem k závažnosti (důležitosti) jím sledovaného zájmu (cíle). V daném případě se bude vždy jednat o sledovaný účel vyšší důležitosti, a to v případech, kdy pro dosažení účelu již byly vyčerpány všechny jinak v úvahu připadající prostředky. Důvodem je skutečnost, že použití prostředku k zamezení prostorové orientace představuje zásah do smyslové integrity jedince, omezuje jeho funkční celistvost v základních parametrech, které však mají přímý vliv na vnímání sebe samého ve vztahu k okolnímu světu tím, že tyto prostředky ovlivňují schopnost organismu přijímat určitý druh informací z vnějšího prostředí. Při krátkodobém užití těchto prostředků nemůže sice dojít ke změnám na zdraví jedince, ale i v těchto případech se vždy jedná o značnou psychickou zátěž s možným vytvořením fyziologické reakce do budoucna.

Z uvedených důvodů je užití prostředku k zamezení prostorové orientace vázáno nejenom na předpoklad vyčerpání jiných možností, ale také na volbu správného prostředku v tom kterém případě vzhledem k osobnostním vlastnostem jedince.

Prostředek k vyvolání stavu omezené orientace musí být volen tak, aby tato skutečnost nemohla být považována za nelidské nebo ponižující zacházení. Jako prostředek k zamezení prostorové orientace lze využít pomůcku pro ochranu zraku (např. ochranné brýle upravené do neprůhledné podoby) a sluchu (ochranná protihluková sluchátka), pokrývku hlavy nasazenou způsobem zakrývajícím oči, kápi přetaženou přes hlavu nebo jakýkoli jiný předmět, jímž bude dosaženo účelu omezení prostorové orientace. Předmět umístěný na hlavu nesmí bránit dýchání osoby.

Pokud jde o tzv. elektrické paralyzéry, ty při přímém kontaktu s tělem pachatele vyšlou elektrický výboj o přesně definované síle, který pachatele paralyzuje. Tyto paralyzéry jsou volně dostupné i civilním osobám a řadí se svými účinky vedle slzných sprejů. Takto je mezi donucovací prostředky řadí i zákon o Vojenské policii.

Použití donucovacích prostředků (§ 45 zákona o Vojenské policii) opravňuje vojenského policistu k jejich použití vůči osobám, je-li jimi napaden nebo je-li ohrožen život nebo zdraví jiné osoby. Toto omezení konkrétně u donucovacího prostředku – pout brání vojenským policistům plnit úkoly efektivně a s ohledem na vlastní ochranu před možným napadením jakoukoli osobou a s ohledem na ochranu života a zdraví jiných osob, případně majetku.

Zkušenosti policejní praxe, zejména Policie České republiky, ukazují, že podmínka přímé aktivity ze strany osoby je omezující do té míry, že může vést k ohrožení života a zdraví vojenských policistů, kteří provádějí příslušný úkon. V zájmu ochrany bezpečnosti osob, své vlastní a majetku se jeví nutné, aby vojenský policista (stejně jako je tomu u příslušníka Policie České republiky) byl oprávněn při doprovodu (eskortování) osob používat pouta i v okamžiku, kdy se eskortovaná osoba ještě nedopouští ohrožujícího konání, ale existuje důvodný předpoklad, že se takto bude chovat nebo že se pokusí uprchnout. Obdobné oprávnění mají i příslušníci Vězeňské služby, kteří mohou, pokud je to nezbytné

ke splnění účelu úkolu, při předvádění osoby ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody mimo objekt ústavu použít pouta, popřípadě pouta s poutacím opaskem a předváděcí řetízky preventivně. Dotčená osoba nemusí aktivně jednat.

Zavedení této úpravy nabývá na významu také v návaznosti na rozšíření kompetencí pověřených orgánů Vojenské policie v trestním řízení. Již v současné praxi policejních orgánů Vojenské policie, která se v rámci fáze prověřování nijak neliší od praxe obecných policejních orgánů (útvary Policie České republiky), však navrhovaná právní úprava chybí a vojenští policisté nemají před protiprávním jednáním dotčené osoby právní podklad pro použití pout ani v tak naléhavých případech jako nastávají např. při zadržení osoby v rámci trestního řízení.

K bodům 38 a 39 (§ 49):

Ustanovením § 49 odst. 1 zákona o Vojenské policii jsou stanovena zvláštní omezení použití úkonů nebo donucovacích prostředků vůči určeným skupinám fyzických osob, požívajících zvláštní ochrany vzhledem ke svému osobnímu postavení; jedná se o ženy zjevně těhotné, osoby zjevně vysokého věku, osoby se zjevným zdravotním postižením nebo osoby zjevně mladší 15 let, vůči kterým vojenský policista nesmí použít kromě jiného slzotvorný prostředek, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem nebo zásahovou výbušku nebo varovný výstřel, kromě případů, kdy taková osoba ohrožuje život nebo zdraví vojenského policisty nebo jiné osoby anebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

V případě nahrazení slova „varovný“ slovem „výstražný“ dochází pouze k opravě nepřesně použité terminologie, když v § 45 odst. 1 písm. j) zákona o Vojenské policii je jako donucovací prostředek zařazen „výstražný výstřel“.

Pro ostatní citované donucovací prostředky je pak stanovena výjimka z tohoto omezení tam, kde je z objektivních důvodů nemožné toto omezení dodržet, tedy pro případy, kdy je při zákroku proti skupině osob využíván slzotvorný prostředek, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem nebo zásahová výbušnina a nelze v této skupině vyloučit z působení donucovacího prostředku uvedené osoby požívající zvláštní ochranu, resp. takové osoby lze v průběhu zákroku jen obtížně identifikovat.

Návrh výjimky z omezujících podmínek používání donucovacích prostředků stanovených § 45, § 48 a 49 zákona vychází z praktických zkušeností při zákrocích proti skupinám osob, zejména o větším počtu.

K bodu 40 (§ 53 odst. 2):

Vojenská policie v rámci své působnosti plní úkoly policejní ochrany a působí vůči osobám, které se nacházejí ve vojenských objektech a prostoru, kde ozbrojené síly, Vojenské zpravodajství nebo Vojenská policie plní své úkoly. Možností projednat příkazem na místě přestupky stanovené v zákoně o Vojenské policii vojenským policistou dojde k zefektivnění činnosti Vojenské policie a ke zlepšení vymahatelnosti práva.

K bodu 41 (§ 57a):

Vojenská policie plní zákonné úkoly policejní ochrany, k jejichž plnění se musí také připravovat a zdokonalovat. Výcvik vojenských policistů se uskutečňuje především

ve vojenských objektech a zařízeních, ve vojenských újezdech, vojenských útvarech a vojenských školách.

Některé druhy výcviku však lze v těchto podmínkách uskutečňovat pouze s velkými obtížemi, případně vůbec. Vzhledem ke specifičnosti některých činností Vojenské policie uvedené prostory k výcviku nepostačují, a to zejména z důvodu, že rezortní učebně výcviková základna nesplňuje požadavky nebo dostatečnou kapacitu pro plnohodnotný a kvalitní výcvik specialistů Vojenské policie. Jedná se především o případy, kdy je potřebné výcvik maximálně přiblížit reálným podmínkám výkonu služby vojenských policistů při plnění úkolů policejní ochrany a není možné nasimulovat pro tento výcvik potřebné podmínky. Jedná se například o speciální střelecký výcvik, výcvik psů v reálných podmínkách, výcvik příslušníků ochranné služby nebo výcvik doprovodů peněžních hotovostí od bankovních ústavů k vojenským útvarům a zařízením. V mnoha případech je nezbytné provádět společný výcvik s příslušníky Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Celní správy České republiky a v neposlední řadě i Městskou nebo obecní policií.

Náčelník Vojenské policie by měl mít možnost, ve výše uvedených případech, takový výcvik povolit, a to na základě provedených výběrových řízení s podmínkou dodržení maximální efektivity výcviku, dojezdových časů a úspory pohonných hmot a dle aktuální potřeby výcviku vojenských policistů. Vznik potřeby či požadavku na další lokality pro výcvik je podmíněn změnou v systému výcviku u Vojenské policie, případně požadavky plynoucími ze změny bezpečnostní situace. Zároveň je třeba vzít v úvahu i možné nabídky jiných subjektů k bezplatnému využití dalších prostorů. Provádění výcviku mimo rezortní prostory je podmíněno dohodou mezi Vojenskou policií a vyjmenovanými subjekty o možnosti provádět výcvik v jejich zařízeních, objektech nebo jejich pozemcích.

Návrh je obdobou ustanovení § 29 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, které se však vztahuje pouze na Armádu České republiky, resp. na složky ozbrojených sil České republiky. Vzhledem k tomu, že Vojenská policie je součástí Ministerstva obrany, citované ustanovení na ni nedopadá. Současně se v návrhu projevují odlišné podmínky provádění výcviku, a to jak v druzích používané techniky, tak rozsahu tohoto výcviku. Z těchto odlišností vyplývá i odlišný způsob rozhodování o povolení výcviku mimo vojenské objekty.

K Čl. II (Přechodné ustanovení)

Přechodné ustanovení se vkládá z důvodu právní jistoty v případech dokončení zahájených řízení o žádostech o schválení technické způsobilosti vojenského vozidla.

K části druhé, čl. III (změna trestního řádu)

Pověřené orgány Vojenské policie plní úkoly policejní ochrany Ministerstva obrany, ozbrojených sil České republiky, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit ministerstvo nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace, jež ministerstvo zřídilo nebo založilo. Podle dosavadního znění § 3 zákona o Vojenské policii Vojenská policie působí vůči vojákům v činné službě, osobám, které se nacházejí ve vojenských objektech a v prostoru, kde ozbrojené síly plní své úkoly nebo kde se koná vojenské cvičení nebo kde je zajišťována bezpečnost chráněné osoby, a osobám, které

jsou podezřelí, že spáchaly nebo páchají trestné činy nebo přestupky proti vojákům ve vojenském objektu nebo prostoru, kde ozbrojené síly plní své úkoly nebo kde se koná vojenské cvičení, nebo trestné činy nebo přestupky spolu s vojáky nebo proti vojenskému objektu, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany, pokud zákon nestanoví jinak.

Z pohledu rozsahu osobní působnosti definuje trestní řád působnost pověřeného orgánu Vojenské policie úžeji, když stanovuje jeho působnost pro řízení o trestných činech vůči příslušníkům ozbrojených sil. Pojem příslušník ozbrojených sil České republiky vychází ze zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 3 odst. 2 citovaného zákona se ozbrojené síly člení na Armádu České republiky, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Z takto stanoveného členění ozbrojených sil a následného slovního výkladu tohoto ustanovení by měli být považováni za příslušníky ozbrojených sil pouze příslušníci vyjmenovaných složek ozbrojených sil České republiky. Naproti tomu § 3 odst. 3 citovaného zákona stanovuje, že „ozbrojené síly tvoří vojáci v činné službě“. Ani v tomto případě však nelze výkladem potvrdit shodnost pojmů, neboť při sjednocování výkladu by to byla zase jen část vojáků v činné službě, kteří jsou příslušníky ozbrojených sil České republiky. Zcela mimo tuto kategorii pak stojí vojáci v činné službě - příslušníci Ministerstva obrany, včetně Generálního štábu, vojenští policisté i příslušníci Vojenského zpravodajství, protože tyto organizační celky Ministerstva obrany nejsou ve smyslu zákona č. 219/1999 Sb. součástí ozbrojených sil České republiky.

Z pohledu výše uvedeného se jeví vhodné a potřebné nahradit v § 12 odst. 2 písm. d) a e) a dále v § 161 odst. 7 pojem „příslušníci ozbrojených sil“ pojmem „voják v činné službě“.

Pojem voják v činné službě vychází ze zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, kde v § 1 odst. 2 je stanoveno, že vojenskou činnou službou mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav je služba vojáka z povolání ve služebním poměru podle zákona o vojácích z povolání, příprava vojáka k plnění úkolů ozbrojených sil nebo služba vojáka v operačním nasazení. Podle odstavce 3 citovaného ustanovení je vojenskou činnou službou za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu mimořádná služba. Podle § 1 odst. 5 zákona č. 585/2004 Sb. voják, který vykonává vojenskou činnou službu podle odstavce 2 nebo 3, je vojákem v činné službě.

Vzhledem k tomu, že také trestní zákoník pracuje s pojmy voják a voják v činné službě a naproti tomu nezná pojem příslušník ozbrojených sil, lze považovat za potřebné k sjednocení používaných pojmů, které by zároveň mělo vést u adresátů trestních předpisů k posílení právní jistoty, používat pojem voják v činné službě.

V návaznosti na uvedené je třeba zmínit vojenské policisty, jako podskupinu vojáků v činné službě. Pokud jde o kompetenci k prověřování podezření ze spáchání trestné činnosti vojenským policistou, je zřejmé, že toto prověřování koná, tak jako u ostatních vojáků v činné službě, pověřený orgán Vojenské policie ve smyslu § 12 odst. 2 písm. e) trestního řádu. Trestní řád v § 12 odst. 2 vymezuje, které orgány moci výkonné mají v trestním řízení postavení policejního orgánu, přičemž bližší organizaci, hierarchii a rozvržení kompetencí těchto orgánů ponechává trestní řád na příslušných právních předpisech upravujících postavení toho kterého orgánu.

Určení, které konkrétní organizační jednotky jsou příslušné působit jako policejní orgány, může být upraveno zákonem, kombinací zákonné úpravy, upravující základní regulaci

stanovení organizační struktury, a vnitřních předpisů nebo pouze na úrovni vnitřních předpisů. Jako příklad lze uvést útvary Policie České republiky (§ 6 zákona o Policii České republiky a vnitřní předpisy) nebo Vězeňské služby České republiky (§ 3 odst. 1 zákona o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky a vnitřní předpisy). V případě pověřených orgánů Vojenské policie jde obdobně o druhou zmíněnou alternativu, tj. § 7 zákona o Vojenské policii a vnitřní předpis – v daném případě rozkaz ministra obrany č. 109/2014 Věstníku Ministerstva obrany, *Organizační řád Vojenské policie*, kde je v organizační struktuře Vojenské policie určen konkrétní inspekční orgán, který jako policejní orgán koná prověřování o podezření ze spáchání trestné činnosti vojenskými policisty. Vyšetřování trestných činů spáchaných příslušníky Vojenské policie pak koná podle § 161 odst. 4 trestního řádu státní zástupce.

K části třetí, čl. IV (změna zákona o lesích) a části čtvrté, čl. V (změna zákona o návykových látkách)

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v § 73 stanoví, že má-li orgán Policie České republiky nebo Vojenské policie („orgán policie“) důvodné podezření, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání, oznámí tuto skutečnost příslušnému správnímu orgánu. V souladu s § 91 uvedeného zákona je Vojenská policie u vybraných přestupků podle odst. 2 písm. b) oprávněna ukládat pokuty příkazem na místě. Při projednávání zákona č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, nebyly do návrhu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich zapracovány změny potřebné k uplatnění působnosti Vojenské policie, a proto jsou potřebné změny příslušných zákonů navrhovány v rámci této novelizace zákona.

K čl. IV

Vojenská policie plní podle zákona o Vojenské policii úkoly policejní ochrany a působí vůči osobám, které se nacházejí v chráněných objektech. Mimo jiné kontroluje dodržování pravidel vstupů a vjezdů a rovněž dodržování kázně ve vojenských objektech tedy i v lesích, které jsou nezbytné pro potřeby obrany státu.

K čl. V

S porušováním zákona o návykových látkách se Vojenská policie při plnění svých úkolů setkává. Často jde o případy jednoduché a s menší společenskou škodlivostí, a proto je vhodné oprávnit vojenské policisty k možnosti uložit pokutu příkazem na místě obdobně, jako tyto případy projednává Policie České republiky. Jde zásadně jen o případy a osoby v působnosti Vojenské policie.

K části páté, čl. VI (změna zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidel)

V souladu se zákonem č. 168/1999 Sb. je jednou z povinností řidiče prokázat se při kontrole tzv. zelenou kartou. Podle § 9 odst. 4 zákona o Vojenské policii je při dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu vůči všem účastníkům provozu v chráněných objektech vojenský policista mj. oprávněn vyzvat řidiče k předložení dokladů k řízení a provozu vozidla. V této souvislosti je potřebné, aby Vojenská policie byla oprávněna kontrolovat také

platnost pojištění, a to požadováním předložení zelené karty řidičem vozidla. V případě zjištění porušení stanovené povinnosti je důvodné oprávnit vojenské policisty (obdobně jako příslušníky Policie České republiky) k projednání přestupku řidiče příkazem na místě.

K části šesté, čl. VII (změna zákona o zajišťování obrany České republiky)

S účinností od 1. 10. 2016 byla do zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, vložena právní úprava opravňující orgány Vojenské policie projednávat v blokovém řízení přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle zákona o silničním provozu, proti pořádku ve státní správě podle § 23 odst. 1 písm. d), f), g), § 30 odst. 1, § 42 odst. 1, § 43 odst. 1 písm. b), jakož i podle § 46 citovaného zákona, pokud k nim došlo na úseku státní správy v jejich působnosti nebo na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek, přestupky proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1 písm. b) až e) a § 48 zákona o přestupcích, přestupky proti občanskému soužití podle § 49, proti majetku podle § 50 zákona o přestupcích a přestupky podle § 51 zákona o Vojenské policii [viz § 86 odst. 1 písm. b)].

V mezích této úpravy byla Vojenská policie v blokovém řízení oprávněna projednat také přestupek úmyslného narušení režimu ochrany a vstupu do vojenského objektu.

Přijetím zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, byl shora uvedený zákon č. 250/1990 Sb. s účinností od 1. července 2017 zrušen a předmět výše citovaného ustanovení nebyl do nové právní úpravy odpovědnosti za přestupky převzat, a to ani v rámci úpravy některých přestupků vyskytujících se na různých úsecích veřejné správy, včetně druhu a výše správních trestů, které lze za jejich spáchání uložit, provedené zákonem č. 251/2016 Sb.

Vzhledem k potřebnosti provedení této úpravy se navrhuje příslušné oprávnění Vojenské policie, včetně skutkové podstaty tohoto přestupku, doplnit do zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Přijetím navrhovaného doplnění nedochází k rozšíření působnosti ani pravomocí Vojenské policie, ale o zachování kontinuity pro praxi žádoucí právní úpravy (na čas přerušené).

K části sedmé, čl. VIII (změna zákona o silničním provozu)

Podle dosavadního znění § 4 odst. 1 písm. g) zákona o Vojenské policii Vojenská policie dohlíží nad bezpečností provozu vozidel ozbrojených sil, ozbrojených sil cizích států a nad bezpečností provozu ostatních dopravních prostředků v chráněných objektech. K tomu disponuje potřebnými oprávněními podle § 9 tohoto zákona.

Jak je již uvedeno v odůvodnění k části páté návrhu zákona, s účinností od 1. 10. 2016 byla do zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, vložena právní úprava opravňující orgány Vojenské policie projednávat v blokovém řízení kromě jiného také přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle zákona o silničním provozu.

Přijetím zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, byl shora uvedený zákon č. 250/1990 Sb. s účinností od 1. července 2017 zrušen a předmět výše citovaného ustanovení nebyl do nové právní úpravy odpovědnosti za přestupky převzat, a to

ani v rámci úpravy některých přestupků vyskytujících se na různých úsecích veřejné správy, včetně druhu a výše správních trestů, které lze za jejich spáchání uložit, provedené zákonem č. 251/2016 Sb.

Z důvodu potřebnosti tohoto oprávnění, včetně nezbytnosti zajistit také pro dané případy vymahatelnost práva, se navrhuje potřebné oprávnění Vojenské policie promítnout do změny zákona č. 361/2000 Sb. Rovněž v tomto případě se nejedná o rozšíření působnosti nebo pravomocí Vojenské policie, ale pouze o zachování kontinuity právní úpravy (na čas přerušené).

K části osmé, čl. IX (změna zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich)

Zákon o odpovědnosti za přestupky v § 91 odst. 2 písm. b) stanovuje oprávnění Vojenské policie k ukládání pokuty příkazem na místě za konkrétně uvedené přestupky spáchané osobou podle § 3 zákona o Vojenské policii. Vzhledem k přecíslování konkrétního ustanovení v zákoně o Vojenské policii, na které zákon odkazuje, je nutné upravit citaci nového ustanovení, tj. § 4 odst. 1 zákona o Vojenské policii.

K části deváté, čl. X (změna zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek)

Úpravy prováděné touto částí návrhu zákona spočívají na stejných výchozích důvodech, které jsou popsány pro části šestou a sedmou, avšak jejich předmětem jsou přestupky na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

V souladu s § 91 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich může Vojenská policie u vybraných přestupků podle odst. 2 písm. b) tohoto ustanovení ukládat pokuty příkazem na místě. Při projednávání doprovodného zákona (č. 183/2017 Sb.) nebyly požadavky Vojenské policie, které obsahuje tento návrh, do uvedeného zákona začleněny, a proto jsou zahrnuty do tohoto návrhu. Nejedná se o rozšíření působnosti ani pravomocí Vojenské policie, ale pouze o zachování kontinuity právní úpravy (na čas přerušené).

Pokud jde o provádění kontrol v rámci předcházení a zamezování protiprávních jednání v souvislosti se zneužíváním návykových látek, postupují vojenští policisté v rámci zmocnění daných konkrétními ustanoveními tohoto zákona. Na provádění těchto kontrol se nevztahuje kontrolní řád, neboť se jedná o standardní úkony výkonu služby, a tedy jeho aplikace objektivně není možná.

Při provádění kontrol podle tohoto ustanovení se nepostupuje podle kontrolního řádu, neboť se jedná o kontrolu v obecném významu tohoto slova, tedy kontrolu jako součást výkonu služby vojenských policistů.

K části desáté, čl. XI

Datum nabytí účinnosti zákona bylo stanoveno s přihlédnutím ke standardní délce legislativního procesu a v zájmu zachování přiměřené legisvakanční lhůty, a to dnem 1. ledna 2021.

V Praze dne 9. března 2020

předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

ministr obrany:

Mgr. Lubomír Metnar v. r.